

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

T/9318. számú

törvényjavaslat

**a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI.
törvény, valamint egyes szociális tárgyú törvények módosításáról**

Előadó: Szűcs Erika
szociális és munkaügyi miniszter

Budapest, 2009. március

2009. évi ... törvény

a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint egyes szociális tárgyú törvények módosításáról

I.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosítása

1. §

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 4. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) E törvény szerint kell eljárni az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személyeken kívül a Magyar Köztársaság területén tartózkodó nem magyar állampolgárságú gyermek védelmében is, ha az ideiglenes hatályú elhelyezésnek, a nevelési felügyelet elrendelésének vagy az eseti gondnok kirendelésének az elmulasztása a gyermek veszélyeztetettségével vagy elháríthatatlan kárral járna. A Magyar Köztársaság területén a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező és szokásos tartózkodási helyet létesítő gyermek védelmét szolgáló eljárás során e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, feltéve, hogy a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2201/2003/EK tanácsi rendelet vagy nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik.”

2. §

(1) A Gyvt. 5. §-ának *n*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„*n*) *veszélyeztetettség*: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza,”

(2) A Gyvt. 5. §-a *p*) pontot követően következő *q*) ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában]

„*q*) *fogyatékos gyermek, fiatal felnőtt*:

qa) a gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni ellátások tekintetében a külön jogszabályban meghatározott magasabb összegű családi pótlékra jogosító fogyatékoságban szenvedő gyermek, fiatal felnőtt,

qb) a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások, valamint a gyermekétkeztetés normatív kedvezménye tekintetében a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: Kt.) 121. §-a (1) bekezdésének 29. *a)* pontjában foglaltaknak megfelelő gyermek, fiatal felnőtt,”

(3) A Gyvt. 5. §-ának *t)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„*t)* személyazonosító adat: az érintett személy természetes személyazonosító adatai, neme, állampolgársága, bevándorolt, letelepedett, oltalmazott vagy menekült jogállása, lakó- és tartózkodási helye,”

(4) A Gyvt. 5. §-a *a v)* pontot követően a következő *x)* ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában]

„*x)* államilag támogatott lakás-előtakarékossági programban való részvétel: a lakástakarékpénztárakról szóló 1996. évi CXIII. törvény szerinti lakás-előtakarékossági szerződés megkötése és teljesítése,”

3. §

A Gyvt. 11/A. §-ának (2) bekezdése a következő *f)* ponttal egészül ki:

[A gyermekjogi képviselő]

„*f)* a 100/A. § (1) bekezdése szerinti jogsértések észlelése esetén javaslatot tehet
fa) gyermekvédelmi igazgatási bírság kiszabására az arra a 100/A. § (1) bekezdése szerint jogosult szervnek,

fb) a jogsértés jövőbeni előfordulásának megelőzése érdekében a jogsértéssel érintettek között egyeztető megbeszélés tartására a gyámhivatalnak,

fc) a jogsértő személy továbbképzésére a fenntartónak, működtetőnek.”

4. §

A Gyvt. 17. §-a a következő (4)–(5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Ha az (1) bekezdés *a)–i)* pontjában meghatározott személy vagy az (1) bekezdés *a)–i)* pontja szerinti szerv alkalmazottja a (2) vagy (3) bekezdésben foglalt jelzési vagy együttműködési kötelezettségének nem tesz eleget, a gyámhivatal – jelzésre vagy hivatalból – értesíti a fegyelmi jogkör gyakorlóját és javaslatot tesz az

érintett személlyel szembeni fegyelmi felelősségre vonás megindítására. A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén a gyámhivatal büntetőeljárást kezdeményez.

(5) A gyámhivatal a (4) bekezdésben foglaltakkal egyidejűleg a gyermekjóléti szolgálatnál kezdeményezi a külön jogszabály szerinti esetmegbeszélés megtartását.”

5. §

(1) A Gyvt. 24. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha a gyermektartásdíj megelőlegezését jogerősen megállapítják, az a kérelem benyújtásától esedékes. A folyósítás időtartama a kérelem benyújtásának napjától az alapul szolgáló ok előrelátható fennállásáig, legfeljebb azonban három évig tart. A feltételek fennállása esetén – függetlenül az adók módjára történő behajtás eredményétől – ugyanazon gyermekre tekintettel, egy alkalommal, legfeljebb további három évre a megelőlegezés továbbfolyósítható, illetve ismételten elrendelhető.”

(2) A Gyvt. 24. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A gyámhivatal a felfüggesztést követő vizsgálat eredményeképpen, ha a felfüggesztés időtartama alatt a jogosult nem részesült gyermektartásdíjban – a felfüggesztés lejárta után – elrendeli a gyermektartásdíj további folyósítását és a felfüggesztés időtartamára esedékes megelőlegezett gyermektartásdíj utólagos, egy összegben történő kifizetését vagy a megelőlegezést megszünteti. A felfüggesztés időtartama nem számít be a megelőlegezés időtartamába.”

(3) A Gyvt. 24. §-a a következő (9) bekezdéssel egészül ki:

„(9) A megelőlegezett gyermektartásdíj behajtása során a hátralékra a települési önkormányzat jegyzője adóügyi hatáskörében indokolt esetben méltányosságból részletfizetést vagy kamatengedést engedélyezhet. A települési önkormányzat jegyzője adóügyi hatáskörében a hátralék teljes összegét akkor engedheti el, ha a kötelezett gyermeke a reá tekintettel megelőlegezett gyermektartásdíjat hagyatéki teherként megörökli.”

6. §

(1) A Gyvt. 25. §-a (2) bekezdésének *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Otthonteremtési támogatásra jogosult az a fiatal felnőtt, akinek]

„*b*) készpénzének, biztosításra vagy más célból lekötött betétjének, vagy ingatlan vagyonának értéke nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hatvanszorosát, azzal, hogy az öregségi nyugdíj legkisebb összegeként az

otthonteremtési támogatás megállapítása időpontjában érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegét kell figyelembe venni.”

(2) A Gyvt. 25. §-ának (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) A gyámhivatal az otthonteremtési támogatás iránti kérelem benyújtását követő 10 munkanapon belül az utógondozás vagy utógondozói ellátás alatt nem álló fiatal felnőtt részére a lakcím szerinti területi gyermekvédelmi szakszolgálat utógondozóját rendeli ki. Az otthonteremtési támogatás céljának megvalósulásához az utógondozó a támogatással való elszámolásig segítséget nyújt.”

7. §

(1) A Gyvt. 26. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi (2)–(6) bekezdések jelölése (3)–(7) bekezdésre változik:

„(2) Ha a fiatal felnőtt az otthonteremtési támogatást bérlakás bérleti díjának kifizetésére vagy államilag támogatott lakás-előtakarékossági programban való részvételre használja fel, a gyámhivatal az otthonteremtési támogatás összegének részletekben történő kifizetéséről dönthet.”

(2) A Gyvt. 26. §-ának – az (1) bekezdéssel átszámozott – (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A fiatal felnőtt az otthonteremtési támogatás gyámhivatal által elfogadott célra történő felhasználásáról legkésőbb a támogatás megállapításától számított egy éven belül okmányokkal igazoltan elszámol, kivéve, ha az otthonteremtési támogatást bérlakás bérleti díjának kifizetésére vagy államilag támogatott lakás-előtakarékossági programban való részvételre használja fel. Ebben az esetben az otthonteremtési támogatás felhasználásáról az utolsó részlet kiegyenlítését követő hónap utolsó napjáig számol el.”

(3) A Gyvt. 26. §-ának – az (1) bekezdéssel átszámozott – (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az otthonteremtési támogatásra jogosult fiatal felnőtt kérelmére, körülményeinek lényeges változása esetén a gyámhivatal az általa bejegyeztetett elidegenítési tilalmat feloldhatja, illetve a lejárat előtt hozzájárulhat az államilag támogatott lakás-előtakarékossági programba befektetett otthonteremtési támogatás összegének a 25. § (5) bekezdése szerinti célra való felhasználásához. A gyámhivatal az (5) bekezdésben meghatározott elidegenítési tilalmat bejegyezteti a korábbi – az otthonteremtési támogatás felhasználásával a fiatal felnőtt tulajdonába került – ingatlan felhasználásával megszerzett újabb ingatlanra, legfeljebb az előzőleg előírt elidegenítési tilalom időtartamának lejártáig.”

8. §

A Gyvt. 36. §-ának (1) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:

[A gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdek-képviselői és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy érdek-képviselői fórumánál]

„c) a 136/A. § szerinti iratbetekintés megtagadása esetén.”

9. §

A Gyvt. 39. §-a (4) bekezdésének d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében]

„d) javaslat készítése a veszélyeztetettség mértékének megfelelően

da) a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására,

db) a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására.”

10. §

A Gyvt. 40. §-a (2) bekezdésének c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A gyermekjóléti szolgálat – összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a 39. §-ban foglaltakon túl]

„c) elkészíti a védelembe vett gyermek gondozási-nevelési tervét, illetve a települési önkormányzat jegyzőjének felkérésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet,”

11. §

A Gyvt. 45. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és

egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) kell gondoskodni.”

12. §

(1) A Gyvt. 49. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A helyettes szülő egyidejűleg – saját gyermekeit is beszámítva – legfeljebb négy gyermek gondozását végezheti.”

(2) A Gyvt. 49. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Indokolt esetben, így különösen testvérek együttes elhelyezésénél, a helyettes szülő kérelmére vagy beleegyezésével a (3) bekezdésben meghatározott gyermeklétszámtól – a gyermek érdekében – el lehet térni.”

13. §

(1) A Gyvt. 54. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Hivatásos nevelőszülő az a nevelőszülő, aki a külön jogszabályban meghatározott képesítési előírásoknak megfelel, azzal, hogy a hivatásos nevelőszülő esetén az (1) bekezdés *a)* pontja szerinti feltételnek nem kell megvalósulnia. A képesítési előírásoktól – külön jogszabályban foglaltak szerint – a gyermek érdekében kivételesen el lehet térni.”

(2) A Gyvt. 54. §-ának (5)–(7) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(5) A nevelőszülő – saját gyermekeit is beszámítva – legfeljebb négy gyermek és fiatal felnőtt együttes ellátását biztosíthatja.

(6) A hivatásos nevelőszülő – saját gyermekeit is beszámítva – legalább három, legfeljebb hét gyermek és fiatal felnőtt együttes ellátását biztosíthatja.

(7) A speciális hivatásos nevelőszülő – saját gyermekeit is beszámítva – legfeljebb négy gyermek és fiatal felnőtt együttes ellátását biztosíthatja.”

(3) A Gyvt. 54. §-ának (10) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(10) Indokolt esetben, így különösen testvérek együttes elhelyezésénél, a nevelőszülő kérelmére vagy beleegyezésével az (5)–(7) bekezdésben meghatározott gyermeklétszámtól – a gyermek érdekében – el lehet térni.”

14. §

A Gyvt. 55. §-a (4) bekezdésének *c)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A nevelőszülő az alapfeladatok ellátásán túl a működtető hozzájárulásával]

„*c)* elláthatja a helyettes szülői feladatokat, azzal, hogy a nevelőszülőnél elhelyezhető gyermekek száma ebben az esetben sem haladhatja meg az 54. § (5)–(7) bekezdésében meghatározott létszámot,”

15. §

(1) A Gyvt. 68. §-a (3) bekezdésének bevezető mondata és *a)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A védelembé vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a települési önkormányzat jegyzője a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját rendeli ki és a veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében intézkedést tesz, így különösen

a) kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, a Kt. hatálya alá tartozó iskolaotthonos nevelést-oktatást, illetve kollégiumi ellátást,”

(2) A Gyvt. 68. §-a (3) bekezdésének *g)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„*g)* figyelmezteti a szülőt helytelen életvezetésének, magatartásának következményére, és felszólítja annak megváltoztatására, figyelmezteti továbbá a szülőt az (5) bekezdés szerinti jogkövetkezményre,”

(3) A Gyvt. 68. §-ának (3) bekezdése a következő *h)* ponttal egészül ki:

„*h)* kötelezheti a szülőt és a gyermeket, illetve felkérheti a konfliktusban érintett más személyt arra, hogy a nevelési-oktatási intézményben előforduló erőszak miatt kialakult helyzet vagy más súlyos konfliktushelyzet kezelése érdekében jelenjen meg iskolapszichológusi vizsgálaton, illetve vegye igénybe a konfliktuskezelést segítő szolgáltatást.”

(4) A Gyvt. 68. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A települési önkormányzat jegyzője – kérelemre bármikor, hivatalból legalább évente – felülvizsgálja a védelembé vétel indokoltságát. A települési önkormányzat jegyzője haladéktalanul értesíti a gyámhivatalt a szükséges intézkedések megtétele céljából, ha

a) a védelemben vétellel a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem lehet, és alaposan feltételezhető, hogy segítséggel sem biztosítható a gyermek családi környezetben történő megfelelő gondozása, nevelése vagy

b) a védelemben vétel már két éve fennáll és a védelemben vétellel a gyermek veszélyeztetettségét nem sikerült megszüntetni.”

16. §

A Gyvt. a következő 68/A–68/C. §-sal egészül ki:

„68/A. § (1) Ha a gyermek veszélyeztetettsége elsősorban elhanyagolása miatt áll fenn, és a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy a családi pótlék célzott felhasználásával a gyermek fejlődése a családi környezetben biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője – a védelemben vétellel egyidejűleg vagy a gyermek védelemben vételének fennállása során – a családi pótlék gyermek után járó összegének legfeljebb 50%-a erejéig a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról határozhat.

(2) A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása legfeljebb egy év időtartamra, a döntést követő második hónap első napjával kezdődően rendelhető el. A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása az (1) bekezdésben foglalt feltételek fennállása esetén ismételten elrendelhető.

(3) Ha a védelemben vétel során felmerül a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának szükségessége, ennek megvizsgálása érdekében a települési önkormányzat jegyzője megkeresi a gyermekjóléti szolgálatot. A gyermekjóléti szolgálat a megkereséstől számított 10 munkanapon belül tájékoztatja a települési önkormányzat jegyzőjét vizsgálatának eredményéről, és szükség szerint javaslatot tesz a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására. Nem kell megkeresni a gyermekjóléti szolgálatot, ha a gyermekjóléti szolgálat kezdeményezte a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtását.

(4) Ha a védelemben vétel során a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása válik szükségessé, a települési önkormányzat jegyzője – a gyermeket gondozó szülő, illetve a korlátozottan cselekvőképes gyermek meghallgatását követően, véleményük figyelembevételével, továbbá a gyermekjóléti szolgálat és szükség szerint a 17. § (1) bekezdése szerinti jelzőrendszer tagjai javaslatának figyelembevételével – gondoskodik a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási terv elkészítéséről.

(5) A pénzfelhasználási terv figyelembevételével a települési önkormányzat jegyzője dönt a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának mértékéről, időtartamáról és módjáról, így a természetben nyújtott családi pótlék meghatározott összegének a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtását elrendelő települési önkormányzat részére a kincstárban megnyitott családtámogatási

folyószámlára (a továbbiakban: családtámogatási folyószámla) utalásáról és ezzel egyidejűleg eseti gondnok kirendeléséről.

(6) A települési önkormányzat jegyzője a családi pótlék meghatározott mértékének természetbeni formában történő nyújtásáról szóló rendelkezését és szükség szerint az eseti gondnok kirendelését, valamint védelembe nem vett gyermek esetén a védelembe vétel elrendelését egy határozatba foglalja.

68/B. § (1) A települési önkormányzat jegyzője a gyermek részére – figyelemmel korára, egyéni szükségleteire és az ítélőképessége birtokában lévő gyermek véleményére – eseti gondnokot rendel ki.

(2) A kirendelt eseti gondnok folyamatosan gondoskodik a családtámogatási folyószámlára átutalt családi pótléknak a gyermek szükségleteire történő felhasználásáról, így különösen ruházat, tanszer, tápszer, gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, tanulóbérlés és a gyermek korának megfelelő készségfejlesztő eszközök természetbeni biztosításáról.

(3) Egy eseti gondnok egyidejűleg legfeljebb tíz gyermek vonatkozásában gondoskodhat a családi pótlék természetbeni formában történő biztosításáról.

(4) A kirendelt eseti gondnok az adott hónapra a családtámogatási folyószámlára átutalt családi pótlék felhasználásáról gyermekenként a következő hónap ötödik napjáig elszámol a települési önkormányzat jegyzőjének.

68/C. § (1) A települési önkormányzat jegyzője a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának indokoltságát szükség szerint, de legalább félévente felülvizsgálja.

(2) A települési önkormányzat jegyzője a felülvizsgálat eredményeként dönthet
a) a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása időtartamának, mértékének és módjának megváltoztatásáról,
b) a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának megszüntetéséről, ha az intézkedés fenntartása a továbbiakban nem indokolt.

(3) A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának megszüntetésével egyidejűleg a települési önkormányzat jegyzője szükség szerint dönt a védelembe vétel megszüntetéséről.”

17. §

(1) A Gyvt. 70. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A gyámhivatal

a) a szülői felügyeletet gyakorló mindkét szülő kérelmére,

b) a szülői felügyeletet egyedül gyakorló szülő kérelmére – a különélő másik szülő meghallgatásával –, vagy

c) az átmeneti nevelt gyermek feletti szülői felügyeleti jogot a nevelésbe vétel előtt gyakorló szülő kérelmére – az átmeneti nevelt gyermek gyámjának meghallgatásával –

hozzájárulhat ahhoz, hogy a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte vagy más családi ok miatt a gyermeket a szükséges ideig más, általa megnevezett család átmenetileg befogadja, gondozza és nevelje, feltéve, hogy a családbafogadás a gyermek érdekében áll.”

(2) A Gyvt. 70. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az (1) bekezdés *c)* pontja szerinti esetben a családba fogadással egyidejűleg meg kell szüntetni a gyermek átmeneti nevelésbe vételét.”

18. §

A Gyvt. 73. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A Kormány által kijelölt gyámhivatal a külföldi állampolgárságú gyermek – ide nem értve a 4. § (1) bekezdésének *b)* pontja szerinti személyt – ideiglenes hatályú elhelyezését a gyermek származási országának választát követően azonnal, illetve hivatalból fél évente felülvizsgálja, és ennek eredményeképpen dönt az ideiglenes hatályú elhelyezés fenntartásáról, a gondozási hely megváltoztatásáról vagy – ha azt nemzetközi szerződés vagy jogszabály nem zárja ki – az ideiglenes hatályú elhelyezés megszüntetésével egyidejűleg a gyermek gyámságáról, örökbefogadásáról.”

19. §

A Gyvt. a következő 75/A. §-sal egészül ki:

„75/A. § Ha a szülő hozzájárult

a) gyermeke ismeretlen személy általi örökbefogadásához, a gyámhivatal hivatásos gyámot rendel a gyermek számára és a gyermeket ideiglenesen a leendő örökbefogadó szülőnél helyezi el,

b) gyermekének ismert személy általi örökbefogadásához és az örökbefogadás engedélyezését a leendő örökbefogadó szülő és a gyámság alatt álló, örökbefogadandó gyermek gyámja kéri, alkalmassága esetén a gyámhivatal a leendő örökbefogadó szülőt a gyermek gyámjául rendeli ki és a gyermeket nála ideiglenesen elhelyezi.”

20. §

A Gyvt. 87. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Ha a nevelőszülő a gyermek gyámja, a gyám nem képviselheti a gyermeket annak örökbefogadhatóvá nyilvánítására irányuló eljárásban. Ebben az esetben a gyermek képviselőjében a gyámhivatal által kirendelt eseti gondnok jár el.”

21. §

A Gyvt. 100. §-ának (2) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„A működési engedély kiadásával, módosításával és visszavonásával kapcsolatos eljárás illetékmentes.”

22. §

A Gyvt. a XV. Fejezetet megelőzően a következő alcímmel és 100/A–100/B. §-sal egészül ki:

„A gyermekvédelmi igazgatási bírság

100/A. § (1) A működést engedélyező szerv vagy a gyámhivatal ellenőrzési jogkörében jogsértésenként legfeljebb 200 ezer forint összegű gyermekvédelmi igazgatási bírságot szabhat ki

a) a működtetővel, az intézményvezetővel, illetve a fenntartóval szemben, ha a működtető, a szolgáltató, az intézmény, illetve a fenntartó a gyermeknek az e törvényben biztosított jogait megsérti,

b) a működtetővel, az intézményvezetővel, illetve a fenntartóval szemben, ha a működtető, a szolgáltató, az intézmény, illetve a fenntartó a tájékoztatási kötelezettséget megszegi, vagy a gyermeket, a szülőt vagy más törvényes képviselőt, az érdekképviselői szervet akadályozzák jogai gyakorlásában, illetve abban, hogy a működést engedélyező szervhez, a gyermekjogi képviselőhöz vagy más hatósághoz forduljon, vagy az intézményvezető, illetve a fenntartó a panaszt határidőben nem vizsgálja ki,

c) a fenntartóval és a fenntartó nevében eljárni jogosult személlyel szemben, ha a fenntartó a külön jogszabály szerinti esetekben nem kéri a működési engedély módosítását, ismételt kiadását, vagy nem teljesíti a működést engedélyező szerv felé fennálló, külön jogszabályban meghatározott bejelentési kötelezettségét,

d) a fenntartóval és a fenntartó nevében eljárni jogosult személlyel szemben, ha a fenntartó a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatás biztosításával jogellenesen hagy fel.

(2) A bírság összegét az eset összes körülményeire, így különösen a jogsértéssel érintett gyermekek számára, a jogsértés súlyára, a jogsértéssel okozott érdeksérelem nagyságára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására és – fenntartóra kiszabott bírság esetén – a bírság megfizetésének az ellátás színvonalára gyakorolt hatására tekintettel kell meghatározni.

(3) A bírság – a jogsértés jellegétől, a jogsértők számától, illetve a felelősség mértékétől függően – több személlyel, illetve szervezettel szemben is kiszabható.

(4) Ha a bírsággal sújtott személy vagy szervezet a működést engedélyező szerv vagy az ellenőrzési jogkörében eljáró gyámhivatal által megállapított határidőn belül nem intézkedik a jogellenesség megszüntetése érdekében, a bírság ismételten kiszabható.

(5) A bírság más jogkövetkezményekkel, illetve a feljelentési kötelezettség teljesítésével egyidejűleg is alkalmazható.

(6) Az intézményvezetőre vonatkozó rendelkezéseket a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, intézmény vezetőjén kívül arra a személyre is alkalmazni kell, aki az intézményvezető jogszabályban meghatározott azon feladatát ellátja, amelyből származó jog gyakorlásával, illetve kötelesség megszegésével a jogsértést elkövették.

(7) Ha a bírságot a települési önkormányzat jegyzője mint működést engedélyező szerv szabta ki, a bírságról szóló határozatát közli az ellenőrzési jogkört gyakorló gyámhivatallal.

(8) A jogerősen kiszabott és meg nem fizetett bírság adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül.

(9) A bírságból befolyt összeget a miniszter a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások fejlesztését segítő feladatokra használja fel.

100/B. § A működést engedélyező szerv vagy a gyámhivatal ellenőrzési jogkörében a gyermekvédelmi igazgatási bírság kiszabása helyett vagy mellett

a) a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatás engedélyezésével, működtetésével kapcsolatos rendelkezések megsértése esetén a külön jogszabályban meghatározott jogkövetkezményeket alkalmazhatja,

b) a fenntartót, működtetőt kötelezheti, hogy a jogsértő személyt küldje az Országos Szociális és Gyermekvédelmi Továbbképzési és Szakvizsga Bizottság által minősített továbbképzésre, illetve

c) a jogsértéssel érintettek között egyeztető megbeszélés tartása iránt intézkedhet.”

23. §

A Gyvt. 103/A. §-a és az azt megelőző alcím helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„Az országos szakértői névjegyzék

103/A. § (1) Az országos szakértői névjegyzék (a továbbiakban: Névjegyzék) – a gyermekvédelmi és szociálpolitikai szakértők nyilvántartása céljából – azoknak a személyeknek a (2) bekezdés szerinti adatait tartalmazza, akik részt vehetnek a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, illetve szociális szolgáltató tevékenységet végzők szakmai ellenőrzésében, a szakmai programok értékelésében, a gyermekjóléti alapellátásokkal, gyermekvédelmi szakellátásokkal, illetve a szociális szolgáltatásokkal kapcsolatos pályázatok értékelésében és ellenőrzésében, továbbá a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásban a gyermek személyiségével kapcsolatos, illetve a szociális igazgatási eljárás során felmerülő – különleges szakértelmet igénylő – jelentős tény vagy körülmény megítélésében.

(2) A Névjegyzék tartalmazza a szakértő

a) természetes személyazonosító adatait, lakcímét, értesítési címét, valamint – ha a szakértő hozzájárult a névjegyzékben való szerepeltetéséhez – egyéb elérhetőségét (telefonszám, e-mail cím),

b) munkahelyének és munkakörének megnevezését, munkahelyének címét, telefonszámát,

c) iskolai végzettségének, szakképzettségének, szakképesítésének megnevezését, az erről kiállított oklevél, bizonyítvány számát, a kiállítás helyét és időpontját, a kiállító intézmény megnevezését,

d) szakvizsgájának, egyetemi doktori címének vagy tudományos fokozatának megnevezését, az erről kiállított okirat számát, a kiállítás helyét és időpontját, a kiállító intézmény megnevezését,

e) szakterületének(einek) megnevezését,

f) Névjegyzéken tartásának kezdő időpontját és időtartamát,

g) felkészítő képzésen, továbbképzésen való részvételének időpontját,

h) szakmai tevékenységének leírását,

i) szakértői tevékenysége szüneteltetésének, illetve felfüggesztésének kezdő időpontját és időtartamát.

(3) A Névjegyzékbe az vehető fel, aki a külön jogszabályban meghatározott szakirányú felsőfokú végzettséggel vagy felsőfokú szakképesítéssel, továbbá szakterületén szerzett legalább ötéves gyakorlattal rendelkezik, szakterületének elismert képviselője, a bűnügyi nyilvántartás büntetett előéletűeket tartalmazó adatállományában nyilvántartottként nem szerepel és a szakértői tevékenység végzésével összefüggő foglalkozás gyakorlásától nincs eltiltva.

(4) A Kormány által kijelölt szerv gondoskodik a Névjegyzék vezetéséről.

(5) A Névjegyzékben szereplő adatokból – szakterületenkénti tagolásban – a Kormány által kijelölt szerv a honlapján közzéteszi a szakértő

a) születési vagy házassági nevét,

b) értesítési címét,

c) egyéb elérhetőségét, ha hozzájárult annak közzétételéhez,

d) iskolai végzettségét, szakképzettségét, szakképesítését, szakvizsgájának, egyetemi doktori címének, illetve tudományos fokozatának megnevezését,

- e) szakmai tevékenységének leírását,
- f) Névjegyzéken tartásának kezdő időpontját és időtartamát.

(6) A Kormány által kijelölt szerv az adatokat a szakértőnek a Névjegyzékből való kikerülése időpontjától számított 5 évig kezeli, ezt követően az adatokat törli. A Névjegyzékben szereplő szakértők adatait a Névjegyzékből kikerült szakértők adataitól elkülönítetten kell kezelni.”

24. §

(1) A Gyvt. 104. §-a (1) bekezdésének i) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet ellátó állami és nem állami intézmény fenntartója]

„i) kikéri a gyámhivatal véleményét az intézmény működését érintő lényeges döntés meghozatala előtt, így különösen az intézmény fenntartását érintő változások, az intézmény átszervezésének, megszüntetésének, feladatkörének megváltoztatása esetén,”

(2) A Gyvt. 104. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet ellátó állami és nem állami intézmény fenntartója a gyámhivatal számára hozzáférhetővé teszi azokat az információkat, amelyek az intézmény működését érintő lényeges fenntartói döntés meghozatalához rendelkezésére állnak. A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet ellátó állami és nem állami intézmény fenntartójának az intézmény működését érintő lényeges döntés meghozatala előtt úgy kell a gyámhivatal véleményét kikérnie, hogy a gyámhivatalnak – a szükséges információk hozzáférhetővé tételének napjától számítva – legalább 10 munkanap álljon rendelkezésre véleménye kialakításához.”

25. §

A Gyvt. 127. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő (3)–(4) bekezdéssel egészül ki:

„(2) A gyámhatósági eljárásban a 128. § (2)–(3) bekezdése szerinti esetekben kizárt elektronikus úton a kapcsolattartás.

(3) A 15. § (1)–(4) bekezdése szerinti ellátásokkal és intézkedésekkel kapcsolatos eljárásokban hirdetményi úton történő közlésnek nincs helye. A 15. § (1)–(4) bekezdése szerinti ellátásokkal és intézkedésekkel kapcsolatos eljárásokban azokban az esetekben, amikor a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól

szóló törvény szerint hirdetményi közlésnek lenne helye, kézbesítési ügygondnokot kell kirendelni.

(4) A gyámügyi és gyermekvédelmi eljárásban hozott döntés – a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatótevékenység működésének engedélyezésével és ellenőrzésével kapcsolatos döntés kivételével – nem nyilvános.”

26. §

A Gyvt. 128. §-a a következő (2)–(3) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Ha jogszabály a gyermek személyi ügyeiben a törvényes képviselő eljárását vagy nyilatkozatát írja elő, a szülői felügyeletet együttesen gyakorló mindkét szülőnek személyesen kell eljárnia, illetőleg személyesen kell nyilatkoznia.

(3) A kapcsolattartással, a kiskorú házasságkötésének engedélyezésével, az örökbefogadással, a családi jogállással, a szülői ház elhagyásával, a családba fogadással és a gyámsággal, gondnoksággal kapcsolatos jognyilatkozatokat csak személyesen lehet megtenni, valamint, ha a tényállás tisztázása érdekében a gyámhatóság tárgyalást tart, azon személyesen kell megjelenni.”

27. §

A Gyvt. a következő 130/A. §-sal egészül ki:

„130/A. § A gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén

- a) a hatóság és az ügyfél bármilyen módon tarthat kapcsolatot,
- b) ha környezettanulmányra van szükség, azt haladéktalanul el kell készíteni,
- c) a helyszíni szemle a lezárt terület, épület, helyiség felnyitásával, az ott tartózkodó személyek akarata ellenére is megtartható.”

28. §

A Gyvt. 133. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az eljáró szerv a megtérítést méltányosságból elengedheti, csökkentheti, illetve részletfizetést engedélyezhet, ha a visszafizetésre kötelezett személy családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét.”

29. §

A Gyvt. 133/A. §-a a következő (6)–(7) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A más szerv eljárásában történő képviselőre kirendelt ügygondnok, eseti gondnok munkadíját és költségeit a kirendelést kérelmező szerv viseli.

(7) A gyámhivatal által kiszabott, illetve megállapított eljárási bírság, eljárási költség és a kapcsolattartás megfiúsítása folytán keletkezett igazolt költségek meg nem térült összegét adók módjára kell behajtani az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint. A behajtásról a kötelezett lakóhelye szerinti települési önkormányzat jegyzője adóügyi hatáskörében gondoskodik.”

30. §

A Gyvt. Ötödik Része a következő 133/B. §-sal egészül ki:

„133/B. § A kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtására irányuló eljárásban hozott valamennyi döntés ellen fellebbezésnek van helye. A kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtására irányuló eljárásban előterjesztett fellebbezésnek halasztó hatálya van.”

31. §

A Gyvt. 134. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A hatáskört gyakorló szerv a gyámsággal és a gondnoksággal kapcsolatos ügyekben, valamint a kiskorúak vagyoni ügyeiben – vagyoni érdekei védelmében – a gyámság, gondnokság alatt álló, illetve a kiskorú személy valamennyi ingatlanára vonatkozóan a tulajdoni lapon szereplő adatokról adatszolgáltatást kérhet a polgárok személyi adatait és lakcímét nyilvántartó szervtől és az ingatlanügyi hatóságtól.”

32. §

(1) A Gyvt. 135. §-ának (1) bekezdése a következő g) ponttal egészül ki:

[A 15. § (1)–(4) bekezdéseiben meghatározott ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során az e törvényben meghatározott jogok érvényesülésének elősegítése céljából a (2) bekezdésben meghatározott adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:]

„g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.”

(2) A Gyvt. 135. § (2) bekezdés a) pontjának aa) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az (1) bekezdés szerinti szervek jogosultak a gyermek]

„aa) személyazonosító adatainak és társadalombiztosítási azonosító jelére vonatkozó,”

[adatainak a kezelésére.]

33. §

A Gyvt. 136. §-a (3) bekezdésének bevezető mondata és a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a bekezdés a következő d) ponttal egészül ki:

„(3) A gyermek személyazonosító adatai és

a) az egészségbiztosítási szervnek a gyermek társadalombiztosítási azonosító jele az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság kezdetére és megszűnésére vonatkozó bejelentéssel összefüggésben,”

„d) a közoktatási és felsőoktatási intézménynek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságra vonatkozó adatok a gyermeknek, fiatal felnőttnek járó természetbeni ellátások és kedvezmények igénybevétele céljából”

[továbbíthatók.]

34. §

A Gyvt. XXI. Fejezetének „Általános szabályok” alcíme a következő 136/A. §-sal egészül ki:

„136/A. § (1) A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője a szolgáltató (intézmény) vezetőjénél kérelmezheti, hogy betekinthesen a külön jogszabály szerinti gyermekvédelmi nyilvántartásnak a gyermek vonatkozásában kitöltött adatlapjaiba, valamint – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatónál, intézménynél keletkezett, illetve részére megküldött, a gyermekkel kapcsolatos iratba. Az iratokról kivonat vagy másolat kérhető.

(2) A közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvényben meghatározottakon túl az érintett írásbeli hozzájárulása hiányában nem lehet betekinteni a másik szülőre vonatkozó, különleges adatot tartalmazó iratba, kivéve, ha az a gyermek érdekében kezdeményezett, a gyermek védelembe vételére vagy átmeneti nevelésbe vételére irányuló gyámhatósági eljárás, illetve a gyermek elhelyezésének megváltoztatására irányuló bírósági eljárás megindításához elengedhetetlenül szükséges.”

35. §

A Gyvt. 145. §-a (1) bekezdésének bevezető mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A külön törvényben meghatározottak szerint normatív hozzájárulásra jogosult a jogerős működési engedéllyel rendelkező gyermekjóléti, illetve a gyermekvédelmi személyes gondoskodást nyújtó, közfeladatot ellátó”

36. §

A Gyvt. XXII. Fejezetének „A gyermekek védelmének főbb finanszírozási szabályai” alcíme a következő 145/A. §-sal egészül ki:

„145/A. § (1) Ha a helyi önkormányzat vagy a társulás a fenntartásában működő szolgáltatót, intézményt jogutódlással egyházi jogi személy fenntartásába adja át, az egyházi kiegészítő támogatást a helyi önkormányzat, illetve a társulás köteles a központi költségvetésnek két éven keresztül folyamatosan megtéríteni. A jogutódlás tényét a működést engedélyező határozatban rögzíteni kell.

(2) Ha a helyi önkormányzat vagy a társulás fenntartásában működő szolgáltató, intézmény megszűnésétől számított három hónapon belül egyházi jogi személy új szolgáltatót, intézményt hoz létre, a megszűnt intézményben is nyújtott gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások után kifizetett egyházi kiegészítő támogatást a helyi önkormányzat, illetve a társulás köteles a központi költségvetésnek két éven keresztül folyamatosan megtéríteni, feltéve, hogy

a) a megszűnt és a létrehozott szolgáltatónál, intézményben ellátott gyermekeknek legalább ötven százaléka azonos, valamint

b) a megszűnt és a létrehozott intézmény ugyanabban az ingatlanban működik.

(3) A működést engedélyező szerv az (1) bekezdés szerinti határozatát közli a kincstárral.”

37. §

A Gyvt. 147. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) A térítési díj meg nem fizetése esetén késedelmi pótlék nem állapítható meg.”

38. §

A Gyvt. 154. §-ának (3) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„A gondozási díj meg nem fizetése esetén késedelmi pótlék nem állapítható meg.”

39. §

(1) A Gyvt. 162. §-a (1) bekezdésének *f*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a bekezdés a következő *r*)–*t*) ponttal egészül ki:

[Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg]

„f) a központi hatóság vagy hatóságok, továbbá a 102. §-ban, a 103/A. §-ban és a 137. § (2) bekezdésében meghatározott szerv kijelölését,”

„r) a védelembe vételhez kapcsolódóan a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására irányuló eljárás részletes szabályait,

s) a nem állami és egyházi fenntartók által igénybe vehető normatív állami hozzájárulás igénylésének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályait,

t) az egyházi kiegészítő támogatás megtérítésére irányuló eljárás részletes szabályait,”

(2) A Gyvt. 162. §-ának (1) bekezdése a következő u) ponttal egészül ki:

„u) a gyermekvédelmi igazgatási bírság megállapítására és megfizetésére irányuló eljárás részletes szabályait.”

(3) A Gyvt. 162. §-a (2) bekezdésének d) és f) pontja helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a bekezdés a következő j) ponttal egészül ki:

[Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben szabályozza]

„d) a 102. §-ban, a 103/A. §-ban és a 137. § (2) bekezdésében meghatározott eljárás részletes szabályait,”

„f) az országos szakértői névjegyzék elkészítését és az abba történő felvétel feltételeit és eljárási kérdéseit,”

„j) a gyermekvédelmi szakértői bizottság eljárásának részletes szabályait.”

II.

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény módosítása

40. §

(1) A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 40. §-a (1) bekezdésének bevezető mondatrésze helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Terhességi-gyermekágyi segély annak jár, aki a szülést megelőzően két éven belül 365 napon át biztosított volt, és”

[a) a biztosítás tartama alatt vagy a biztosítás megszűnését követő negyvenkét napon belül szül, vagy

b) a biztosítás megszűnését követő negyvenkét napon túl táppénz, illetőleg baleseti táppénz folyósításának az ideje alatt vagy a folyósítás megszűnését követő huszonnyolc napon belül szül.]

(2) Az Ebtv. 40. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A terhességi-gyermekágyi segélyre jogosultsághoz szükséges előzetes 365 napi biztosítási időbe be kell számítani

a) a biztosítás megszűnését követő táppénz, baleseti táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj folyósításának az idejét,

b) közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideje folytatott tanulmányok idejéből 180 napot,

c) a rehabilitációs járadék folyósításának idejét.”

41. §

(1) Az Ebtv. 42/A. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Gyermekgondozási díjra jogosult

a) a biztosított szülő, ha a gyermekgondozási díj igénylését – a gyermeket szülő anyja esetén a szülést – megelőzően két éven belül 365 napon át biztosított volt,

b) a terhességi-gyermekágyi segélyben részesült anyja, akinek a biztosítási jogviszonya a terhességi-gyermekágyi segély igénybevételének időtartama alatt megszűnt, feltéve, hogy a terhességi-gyermekágyi segélyre való jogosultsága a biztosítási jogviszonyának fennállása alatt keletkezett és a szülést megelőzően két éven belül 365 napon át biztosított volt,

és a gyermeket saját háztartásában neveli.”

(2) Az Ebtv. 42/A. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A gyermekgondozási díjra történő jogosultsághoz szükséges előzetes 365 napi biztosítási időbe be kell számítani

a) a biztosítás megszűnését követő táppénz, baleseti táppénz idejét,

b) a közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideig folytatott tanulmány idejéből 180 napot,

c) a rehabilitációs járadék folyósításának idejét.”

42. §

Az Ebtv. 42/B. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„42/B. § (1) A gyermekgondozási díj legkorábban a terhességi-gyermekágyi segély, illetőleg az annak megfelelő időtartam lejártát követő naptól a gyermeket szülő

anya esetében a szülést, egyéb esetben a jogosultságot megelőző 2 éven belül megszerzett biztosításban töltött napoknak megfelelő időtartamra, de legfeljebb a gyermek 2. életévének betöltéséig jár.

(2) Abban az esetben, ha a gyermekgondozási díjra jogosult a jogosultság megszerzésekor, vagy azt megelőző 2 éven belül jogosult volt gyermekgondozási díjra, a gyermekgondozási díj folyósításának időtartama nem lehet rövidebb a korábbi gyermekgondozási díj (1) bekezdés alapján megállapított időtartamánál, és ezen gyermekgondozási díj folyósításának időtartama nem hosszabbodik meg a korábbi terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj, gyermekgondozási segély jogosultsági idejével.

(3) Ha a gyermeket szülő nő – ideértve a gyermeket örökbe fogadni szándékozó nőt is – meghal, vagy a gyermek nem az ő háztartásában nevelkedik, úgy a gyermekgondozási díj az arra jogosult személynek a terhességi-gyermekágyi segélyre jogosító időtartamra, illetőleg annak fennmaradó részére is jár.”

III.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény módosítása

43. §

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 30. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Felhatalmazást kap a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter, hogy a közszolgáltatások igénybevételének és a személyi segítség feltételeinek biztosítása érdekében rendeletben állapítsa meg a fogyatékos személyt az egyenlő esélyű hozzáféréshez fűződő joga gyakorlásában és önálló életvitelében segítő kutya kiképzésének, vizsgáztatásának és alkalmazhatóságának szabályait.”

IV.

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény módosítása

44. §

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.) 6. §-a a következő (2)–(3) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a § jelenlegi szövegének jelölése (1) bekezdésre változik:

„(2) A családi pótlék a gyermek védelembe vétele esetén részben természetbeni formában is nyújtható.

(3) A családi pótlék természetben történő nyújtásáról a védelembe vételről határozatot hozó gyámhatóság dönt. Természetbeni formában a családi pótlék védelembe vett gyermek után járó összegének legfeljebb 50%-a nyújtható, legfeljebb egy éves – indokolt esetben ismételten elrendelhető – időtartamra.”

45. §

A Cst. a következő 36/A. §-sal egészül ki:

„36/A. § (1) A közoktatási intézményben tanulmányokat folytatók tanulói jogviszonyának fennállásáról a név és a TAJ-szám közlésével az oktatási hivatal adatot szolgáltat a kincstár részére. Az adatok átadásának módjáról az oktatási hivatal és a kincstár megállapodást köt.

(2) Külön jogszabály szerint kell igazolni a tanulmányok közoktatási intézményben történő folytatását

a) ha az ellátás iránti igényt családtámogatási kifizetőhely bírálja el,

b) a kincstár hiánypótlásra való felszólítása alapján, a családi pótlékban részesülő, azonban az (1) bekezdés szerinti adatszolgáltatásban nem szereplő gyermek, illetve személy esetében.”

46. §

A Cst. 37. §-a a következő (5)–(6) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Ha a gyámhatóság a családi pótlék természetbeni nyújtását rendeli el, a kincstár a gyámhatóság határozatában foglaltak szerint intézkedik a természetben nyújtott résznek a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtását elrendelő települési önkormányzat részére a kincstárban megnyitott családtámogatási folyószámlára (a továbbiakban: családtámogatási folyószámla) utalásáról.

(6) A családi pótlék meghatározott mértékét az elrendelést, illetve a megszüntetést követő második hónaptól kell természetben biztosítani, illetve pénzbeli formában folyósítani.”

47. §

A Cst. 44. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) A 22. § és a 43. § (5)–(6) bekezdése szerinti határozat ellen nincs helye fellebbezésnek.”

48. §

A Cst. 45. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az igényelbíráló szerv az állami adóhatóság felé fennálló adatszolgáltatási kötelezettségének teljesítése érdekében kezelheti a jogosult és a jogosult házastársa, élettársa adóazonosító jelét.”

V.

Záró rendelkezések

49. §

(1) Ez a törvény – a (2)–(7) bekezdésben foglalt kivétellel – 2009. szeptember 1-jén lép hatályba.

(2) E törvény 23. §-a, 43. §-a és 52. §-a a törvény kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

(3) E törvény 2. §-ának (3) bekezdése, 25–27. §-a, 30. §-a, 37–38. §-a és 53. §-a 2009. október 1-jén lép hatályba.

(4) E törvény 3. §-a, 12. §-ának (1) bekezdése, 13. §-ának (2) bekezdése, 22. §-a és 39. §-ának (2) bekezdése 2010. január 1-jén lép hatályba.

(5) E törvény 40–42. §-a és 54. §-a 2010. május 1-jén lép hatályba.

(6) E törvény 15. §-ának (3) bekezdése 2010. július 1-jén lép hatályba.

50. §

(1) E törvény 2. §-ának (3) bekezdését, 25–27. §-át, 30. §-át, 37–38. §-át és 53. §-át a 2009. szeptember 30-át követően indult vagy megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

(2) A Gyvt. – e törvénnyel megállapított – 49. §-ának (3) bekezdését és 54. §-ának (5)–(7) bekezdését a 2009. december 31-ét követően átmeneti gondozásban részesített vagy nevelésbe vett gyermek ügyében és a már átmeneti gondozásban részesülő vagy nevelésbe vett gyermek gondozási helyének 2009. december 31-ét követően történő megváltoztatásakor kell alkalmazni.

(3) A Gyvt. – e törvénnyel megállapított – 68. §-a (5) bekezdésének *b)* pontját az e törvény hatálybalépését követően indult védelembe vételi eljárásokban és a védelembe vételnek az e törvény hatálybalépését követően történő felülvizsgálatokor kell alkalmazni.

(4) Gyermekvédelmi igazgatási bírságot kiszabni csak a 2009. december 31-ét követően elkövetett jogsértések esetén lehet. Amennyiben a jogsértés valamely állapot fenntartásával valósul meg, a gyermekvédelmi igazgatási bírságot akkor lehet kiszabni, ha a jogsértő állapot 2009. december 31-e után is fennáll.

(5) A Gyvt. – e törvénnyel megállapított – 145/A. §-ában foglalt szabályokat abban az esetben kell alkalmazni, ha az egyházi fenntartó a működési engedély iránti kérelmét e törvény hatálybalépését követően nyújtotta be.

(6) A terhességi-gyermekágyi segély és gyermekgondozási díj esetében a 49. § (5) bekezdés szerinti

a) időpontban folyamatban levő ügyekben a 2010. április 30-án hatályos szabályokat kell alkalmazni,

b) időpontot megelőzően megállapított ellátást az e törvény szerinti módosítás nem érinti,

c) időpont előtt született gyermekekre tekintettel igényelt ellátásra akkor is a 2010. április 30-án hatályos szabályokat kell alkalmazni, ha az igénylés ezt az időpontot követően történik.

51. §

(1) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a Gyvt.

a) 69. §-a (1) bekezdésének *c)* pontja,

b) 140. §-ának (4) bekezdése,

c) 145. §-ának (2) bekezdése,

d) 156. §-ának (2)–(3) bekezdése,

e) 157. §-ának (1)–(3) és (5)–(6) bekezdése,

f) 158–159. §-a,

g) 162. §-a (1) bekezdésének – az egyes szociális tárgyú törvények módosításáról szóló 2007. évi CXXI. törvény 63. §-ával beiktatott – *q)* pontja.

(2) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a Cst. 37. §-ának (4) bekezdésében az „ , és ennek megtörténtét a gyermek eredeti születési anyakönyvi kivonatának hátoldalára rávezeti” szövegrész.

(3) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a Gyvt.

a) 4. §-a (1) bekezdésének *a)* pontjában a „menekültként,” szövegrész helyébe a „menekültként, oltalmazottként,” szövegrész,

b) 11/A. §-a (1) bekezdésének első mondatában a „jogai megismerésében és érvényesítésében” szövegrész helyébe a „jogai megismerésében és érvényesítésében, valamint kötelességei megismerésében és teljesítésében” szövegrész,

c) 19. §-a (2) bekezdésének *a)* pontjában a „135%-át” szövegrész helyébe a „140%-át” szövegrész,

d) 19. §-a (2) bekezdésének *b)* pontjában a „125%-át” szövegrész helyébe a „130%-át” szövegrész,

e) 19. §-a (4) bekezdésének e) pontjában a „testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- vagy más fogyatékos (a továbbiakban: tartósan beteg, illetőleg fogyatékos) gyermeket” szövegrész helyébe a „fogyatékos gyermeket” szövegrész,

f) 19. §-a (7) bekezdésében a „mozgáskorlátozottságra” szövegrész helyébe a „mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre” szövegrész,

g) 20/C. §-a (1) bekezdésének b) pontjában a „további alkalommal” szövegrész helyébe a „további alkalommal az óvodai nevelési jogviszony fennállásáig” szövegrész,

h) 20/C. §-ának (2) bekezdésében a „gyermek törvényes felügyeletét ellátó szülő” szövegrész helyébe a „gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő” szövegrész,

i) 20/C. §-a (4) bekezdésének második mondatában a „hét munkanapon” szövegrész helyébe a „legfeljebb 15 munkanapon” szövegrész,

j) 25. §-a (5) bekezdésének első mondatában a „lakásprogramban” szövegrész helyébe a „lakásprogramban vagy lakás-előtakarékossági programban” szövegrész,

k) 26. §-ának – e törvénnyel átszámozott – (7) bekezdésében az „A (4)–(5) bekezdésben” szövegrész helyébe a „Az (5)–(6) bekezdésben” szövegrész,

l) 41. §-ának (3) bekezdésében a „közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: Kt.)” szövegrész helyébe a „Kt.” szövegrész,

m) 51. §-a (3) bekezdésének d) pontjában a „teljes körű” szövegrész helyébe a „szükség szerinti” szövegrész,

n) 54. §-a (1) bekezdésének második mondatában a „korhatárra” szövegrész helyébe a „korkülönségre, a nevelőszülőre vonatkozó korhatárra,” szövegrész,

o) 81/A. §-ának (1) bekezdésében az „átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek” szövegrész helyébe az „ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek” szövegrész,

p) 81/A. §-a (3) bekezdésének első mondatában a „az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek” szövegrész helyébe az „a 4. § (3) bekezdésében meghatározott eljárással érintett ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek, az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek” szövegrész,

q) 81/B. §-a (1) bekezdésének b) pontjában a „77. §” szövegrész helyébe a „4. § (3) bekezdésében meghatározott eljárással érintett ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek, továbbá a 77. §” szövegrész,

r) 102. §-a (3) bekezdésének bevezető első mondatában, 102. §-ának (5) bekezdésében, 137. §-ának (2) bekezdésében a „miniszter” szövegrész helyébe a „Kormány” szövegrész,

s) 131. §-ának (2) bekezdésében az „a havonta rendszeresen mérhető jövedelmeknél a három hónapot, egyéb jövedelmeknél pedig az egy évet nem haladhatja meg” szövegrész helyébe a „az Szt. 10. §-ának (2)–(5) bekezdése szerint kerül megállapításra” szövegrész,

t) 132. §-ának (2) bekezdésében a „vagy a törvényes képviselőt” szövegrész helyébe az „, a törvényes képviselőt vagy az egyéb ügyfelet” szövegrész, a „közreműködésével” szövegrész helyébe a „közreműködésével, szakértői vizsgálaton való részvételével” szövegrész,

u) 152. §-ának (2) bekezdésében a „felsőfokú iskola” szövegrész helyébe a „középfokú és felsőfokú iskola” szövegrész

lép.

(4) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg az Ebtv. 42/C. §-ának *c)* pontjában a „pénzellátásban” szövegrész helyébe a „pénzellátásban – ide nem értve az álláskeresési járadékot és segélyt, a vállalkozói és a munkanélküli járadékot, valamint az álláskeresést ösztönző juttatást –” szövegrész lép.

52. §

Hatályát veszti a Gyermekek és Ifjúsági Alapról, a Nemzeti Gyermekek és Ifjúsági Közalapítványról, valamint az ifjúsággal összefüggő egyes állami feladatok ellátásának szervezeti rendjéről szóló 1995. évi LXIV. törvény II. Része.

53. §

(1) Hatályát veszti a Gyvt.

a) 33. §-a (3) bekezdésének *c)* pontjában, 138. §-a (1) bekezdésének *a)* pontjában a „természetes” szövegrész,

b) 77. §-a (4) bekezdésének második mondatában, 80. §-a (5) bekezdésének második mondatában, 83. §-a (3) bekezdésének harmadik mondatában, 152. §-ának (5) bekezdésében az „azonnal” szövegrész,

c) 81/B. §-a (6) bekezdésének második mondata,

d) 82. §-a (10) bekezdésének első mondata.

(2) Hatályát veszti a Cst.

a) 34. §-ának (2) bekezdése,

b) 36. §-a,

c) 44. §-ának (4) bekezdése.

(3) A Gyvt.

a) 27. §-ának (2) bekezdésében az „igényt” szövegrész helyébe a „kérelmet” szövegrész,

b) 32. §-ának (2) bekezdésében a „határozat egy példányának megküldésével értesíteni kell a működtetőt” szövegrész helyébe a „határozatot közölni kell a működtetővel” szövegrész, valamint a „vezetőjét” szövegrész helyébe a „vezetőjével” szövegrész,

c) 37/A. §-a (2) bekezdésének első mondatában a „megszűnését” szövegrész helyébe a „megszüntetését” szövegrész, a „kezdeményszerinti” szövegrész helyébe a „kérelmezheti” szövegrész,

d) 73. §-a (1) bekezdésének *a)* pontjában a „harminc napon belül” szövegrész helyébe a „22 munkanapon belül” szövegrész,

e) 73. §-a (1) bekezdésének *b)* pontjában a „harminc napon belül” szövegrész helyébe a „27 munkanapon belül” szövegrész,

- f) 73. §-a (1) bekezdésének c) pontjában a „hatvan napon belül” szövegrész helyébe a „45 munkanapon belül” szövegrész,
- g) 74. §-ának (1) bekezdésében, 75. §-ában a „60 napon belül” szövegrész helyébe a „45 munkanapon belül” szövegrész,
- h) 80. §-a (1) bekezdésének d) pontjában a „személyi adatainak” szövegrész helyébe a „természetes személyazonosító adatainak” szövegrész,
- i) 81/B. §-a (6) bekezdésének első mondatában a „8 napon belül” szövegrész helyébe az „5 munkanapon belül” szövegrész,
- j) 83. §-a (4) bekezdésében a „helyét azonnali hatállyal megváltoztatja,” szövegrész helyébe a „helyének azonnali hatállyal történő megváltoztatásáról fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható határozatban dönthet,” szövegrész,
- k) 83. §-a (8) bekezdésének első mondatában a „nyolc napon belül” szövegrész helyébe az „5 munkanapon belül” szövegrész,
- l) 83. §-a (8) bekezdésének második mondatában a „nyolc nap alatt” szövegrész helyébe az „5 munkanap alatt” szövegrész,
- m) 85. §-ának (3) bekezdésében a „kézbesítést” szövegrész helyébe a „közlését” szövegrész,
- n) 85. §-ának (6) bekezdésében az „intézkedésével” szövegrész helyébe a „határozatával” szövegrész,
- o) 93. §-ának (8) bekezdésében a „kézhezvételétől számított tizenöt napon belül” szövegrész helyébe a „közlésétől számított 10 munkanapon belül” szövegrész,
- p) 102. §-a (3) bekezdésének a) pontjában a „neve, születési helye és ideje, anyja neve;” szövegrész helyébe a „természetes személyazonosító adatai;” szövegrész,
- q) 131. §-ának (5) bekezdésében a „15 napon belül” szövegrész helyébe a „10 munkanapon belül” szövegrész

lép.

(4) A Cst.

- a) 29. §-a (1) bekezdésének b) és c) pontjában, 32. §-ában, valamint 33. §-ának (2) bekezdésében a „180 napon” szövegrész helyébe a „hat hónapon” szövegrész,
- b) 34. §-ának (1) bekezdésében, 35. §-ának (1) bekezdésében, 37. §-ának (4) bekezdésében az „igényt” szövegrész helyébe a „kérelmet” szövegrész,
- c) 34. §-ának (1) bekezdésében „az igényhez” szövegrész helyébe „a kérelemhez” szövegrész,
- d) 34. §-ának (3) bekezdésében az „igény bejelentéséhez” szövegrész helyébe a „kérelem előterjesztéséhez” szövegrész,
- e) 37. §-a (1) bekezdésének első és második mondatában, 37. §-ának (4) bekezdésében, 38. §-ának (1) bekezdésében „az igény” szövegrész helyébe „a kérelem” szövegrész,
- f) 37. §-ának (1) bekezdésében „az igénybejelentés” szövegrész helyébe „a kérelem benyújtásának” szövegrész,
- g) 38. §-ának (1) bekezdésében „az igényt” szövegrész helyébe „a kérelmet” szövegrész,
- h) 41. §-ának (2) bekezdésében a „30 napon belül írásban” szövegrész helyébe a „22 munkanapon belül határozattal” szövegrész,

i) 43. §-ának (4) bekezdésében és 44. §-ának (1) bekezdésében a „15 napon” szövegrész helyébe a „10 munkanapon” szövegrész,

j) 44. §-ának (1) bekezdésében az „ellátást igénylő” szövegrész helyébe az „ügyfél” szövegrész,

k) 45. §-a (2) bekezdésének *a)* pontjában a „személyazonosító adatai (név, leánykori név, anyja neve, születési hely, év, hónap, nap)” szövegrész helyébe a „természetes személyazonosító adatai” szövegrész

lép.

54. §

(1) Hatályát veszti az Ebtv. 42/D. §-ának (3) bekezdése.

(2) Az Ebtv.

a) 42/D. §-ának (2) bekezdésében az „(1)–(3)” szövegrész helyébe a „(2)–(5)” szövegrész,

b) 42/D. §-ának (4) bekezdésében a „maximális” szövegrész helyébe a „48. § (2)–(3) bekezdése alapján maximális” szövegrész

lép.

Indokolás
a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI.
törvény, valamint egyes szociális tárgyú törvények módosításáról szóló
törvényjavaslatához

Általános indokolás

A Javaslat a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (gyermekvédelmi törvény) vonatkozásában a korábbi évek törvénymódosításaival kapcsolatos gyakorlati tapasztalatok, a jogalkalmazók által felvetett problémák alapján tartalmaz nagyobb terjedelmű szakmai módosítást.

A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működésének hiányosságaira mind a jogalkalmazók, mind az állampolgári jogok országgyűlési biztosa felhívták a figyelmet. A jelzőrendszer tagjai sok esetben nem teljesítik jelzési és együttműködési kötelezettségüket, amely mulasztás szankció nélkül marad. A Javaslat értelmében a gyámhivatal jelzi a kötelezettségszegést a fegyelmi jogkör gyakorlójánál és javasolja a fegyelmi felelősségre vonásra irányuló eljárás megindítását.

A gyermekek szociális biztonságát továbbra is garantálni kell azzal, hogy a családi pótlék 2009. szeptember 1-jétől történő emelése, és ezzel a család jövedelmének emelkedése miatt ne essenek ki a rászoruló gyermekek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményezették köréből.

A Javaslat úgy módosítja a gyermektartásdíj megelőlegezésének szabályait, hogy sem a továbbfolyósítás, sem az ismételt megelőlegezés nem függ attól, hogy az adók módjára történő behajtás 3 éven keresztül hozott-e eredményt vagy sem. Legtöbbször maga a jogosult fizet be ugyanis bizonyos összeget a jegyzői adóhatóság felé azért, hogy eredményesnek tűnjön a behajtás, és továbbfolyósításra, ismételt megelőlegezésre kerülhessen sor.

Az elmúlt 10 év alatt növekedett a nevelőszülőkhöz elhelyezett gyermekek száma, jelentősen emelkedett továbbá az egy nevelőszülőnél nevelkedett gyermekek száma is, ami bizonyos esetekben már akadályozza a gyermekek megfelelő gondozását. Ezt korrigálva a Javaslat 1-1 fővel csökkenti a hagyományos nevelőszülőknél, a hivatásos nevelőszülőknél, a speciális hivatásos nevelőszülőknél és a helyettes szülőknél elhelyezhető gyermekek számát.

A Javaslat a gyermek védelembe vételéhez kapcsolódóan – a családi pótlékra vonatkozó rendelkezések módosításával összhangban – tartalmazza a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásával összefüggő rendelkezéseket. A települési önkormányzat jegyzője – akár a védelembe vétellel egyidejűleg, akár a védelembe vétel fennállása során – elrendelheti a családi pótlék legfeljebb 50%-ának természetbeni formában történő nyújtását. A korlátozás időtartama egy év, az intézkedés szükségességét azonban legalább félévenként felül kell vizsgálni.

A védelemben vételhez kapcsolódó jegyzői intézkedések köre új elemmel bővül. Az iskolai erőszak és más súlyos konfliktushelyzet kezelése érdekében a Javaslát értelmében a jegyző kötelezheti a szülőt és a gyermeket, valamint felkérheti a konfliktusban érintett más személyt arra, hogy jelenjenek meg az iskolapszichológusi vizsgálaton, illetve vegyék igénybe a konfliktuskezelést segítő szolgáltatást.

A Javaslát a gyermeki jogok megsértése, valamint a szolgáltatás, intézmény engedélyezése, működtetése körében felmerülő jogsértések esetén a működést engedélyező szerv vagy az ellenőrzési jogkörében eljáró gyámhivatal számára lehetővé teszi gyermekvédelmi igazgatási bírság kiszabását. A bírságból befolyt összeget a szociális tárca a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások fejlesztésére fordítja.

A Javaslát tartalmazza a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvénynek a 2009. október 1-jétől módosuló rendelkezéseiből (Ket.-novella) adódó változásokat.

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény módosítása körében a Javaslát célja a biztosításban töltött idő és a terhességi-gyermekágyi segély, valamint a gyermekgondozási díj szorosabb kapcsolatának megteremtése, illetve annak biztosítása, hogy a pénzübeli ellátás legfeljebb olyan időtartamban járjon, mint amennyi időt a szülő ténylegesen biztosításban töltött.

Tekintettel arra, hogy a terhességi-gyermekágyi segély és a gyermekgondozási díj a gyermek otthoni gondozását segítő biztosítási alapú ellátás, meg kell találni azt az optimális időtartamot, amely ésszerűen hosszú ahhoz, hogy a szülő munkaerőpiactól való távollétének idejével mind a szülő, mind a munkáltató tervezni tudjon. Ennek érdekében a Javaslát a terhességi-gyermekágyi segély és a gyermekgondozási díj igénybevételére jogosultságot teremtő, biztosításban töltött idő legkisebb időtartamát a jelenlegi 180 nap helyett 365 napban határozza meg.

A terhességi-gyermekágyi segély időtartamát és összegének kiszámítását a módosítás nem érinti. A gyermekgondozási díj időtartama a Javaslát szerint a megelőző biztosítási időnek felelne meg, de legfeljebb a gyermek két éves koráig járhat.

A gyermekgondozási díj összegének kiszámítására vonatkozó új szabályok szerint a gyermekgondozási díj összegét a jövőben a táppénzre vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával kell megállapítani.

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény módosítása körében a módosítás megteremti annak a lehetőségét, hogy a gyermek védelemben vételéhez kapcsolódóan a védelemben vételről döntő jegyző a családi pótlék részbeni természetben való nyújtását rendelje el. Ennek az intézkedésnek a célja a családi pótlék célzott felhasználása olyan esetben, amikor a szülő a gyermek neveléséhez nyújtott állami hozzájárulást nem rendeltetészerűen költi el.

A Javaslat egyes szociális tárgyú további törvények tekintetében – így a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény és a Gyermek és Ifjúsági Alapról, a Nemzeti Gyermek és Ifjúsági Közalapítványról, valamint az ifjúsággal összefüggő egyes állami feladatok ellátásának szervezeti rendjéről szóló 1995. évi LXIV. törvény vonatkozásában – pontosító jellegű módosításokat tartalmaz.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz:

A gyermekvédelmi törvény személyi hatályát érintő módosítás célja a nem magyar állampolgárságú gyermek ügyében való eljárás pontosítása. A jogalkalmazók számára a lehetséges ideiglenes intézkedések egyértelmű felsorolása – ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelési felügyelet elrendelése, eseti gondnok kirendelése – nagyobb biztonságot jelent a nem magyar állampolgárságú gyermek védelme érdekében folytatott eljárásaik során. A Magyar Köztársaság területén tartózkodó gyermekek között egy szűkebb kategória azon gyermekek köre, akik a szüleikkel együtt érkeznek és a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkezve létesítenek itt szokásos tartózkodási helyet. Az ő esetükben – az ideiglenes intézkedéseken túl – a gyermekvédelmi törvény rendelkezéseit akkor lehet alkalmazni, ha a vonatkozó közösségi jogszabály [a Tanács 2003. november 27-i 2201/2003/EK rendelete a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről], vagy nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik.

A 2. §-hoz:

A § a gyermekvédelmi törvény értelmező rendelkezéseit módosítja. A veszélyeztetettség fogalmánál egyértelműen kimondásra kerül, hogy a gyermek fejlődését mind a gyermek, mind a más személy által tanúsított magatartás, mulasztás következtében kialakult állapot gátolja. A gyermek vagy más személy által tanúsított magatartásba beletartozik a bűncselekmény, illetve szabálysértés elkövetése is. Fokozott körültekintéssel kell vizsgálni a bűncselekmények és szabálysértések vonatkozásában mind az áldozattá, mind pedig az elkövetővé váló gyermekek veszélyeztetettségének fennállását.

A gyermekvédelmi törvény jelenleg csak a tartós betegség fogalmát határozza meg. A jogalkalmazás során problémát jelent a fogyatékos gyermek fogalmának értelmezése. Ezt a hiányt orvosolja a Javaslat. Az értelmező rendelkezések közül pontosító jelleggel módosul a személyazonosító adat fogalma, valamint az otthonteremtési támogatásra vonatkozó szabályok módosulása miatt a lakás-előtakarékossági programban való részvétel definíciója.

A 3. §-hoz

A Javaslát értelmében 2010. január 1-jei hatállyal bevezetésre kerül a gyermekvédelmi igazgatási bírság. Ezzel egyidejűleg célszerű lehetőséget teremteni a gyermekjogi képviselőnek arra, hogy javasolhassa mind a bírság kiszabását, mind – a bírság alternatívájaként – a jogsértéssel érintettek között egyeztető megbeszélés tartását vagy a jogsértő személy továbbképzését. A gyermekjogi képviselő feladata a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermek jogainak védelme, a gyermek segítése jogai gyakorlásában és érvényesítésében. A gyermekjogi képviselő – az intézményben, szolgáltatónál tett látogatásai, fogadóórái révén – az elsők között szerez tudomást a gyermeki jogok sérelméről. Mivel nem hatóság, kötelező erejű döntést az intézményvezető, működtető, fenntartó vonatkozásában nem hozhat, csupán közvetíthet a konfliktus feloldásában, javaslatot tehet a felmerülő problémák megoldására.

A 4. §-hoz:

Az állampolgári jogok országgyűlési biztosa egy 13 hónapos korában éhen halt kisfiú ügye kapcsán a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működésének hiányosságaira hívta fel a figyelmet. Így arra, hogy a jelzőrendszer tagjai sok esetben nem teljesítik jelzési és együttműködési kötelezettségüket, amely mulasztás szankció nélkül marad. Annak érdekében, hogy a jelzési kötelezettség megszegéséről a fegyelmi jogkör gyakorlója tudomást szerezzen, a Javaslát lehetővé teszi, hogy a gyámhivatal jelezze a kötelezettségszegést a fegyelmi jogkör gyakorlójánál és javasolja a fegyelmi felelősségre vonásra irányuló eljárás megindítását. (Figyelemmel arra, hogy a gyámhivatal a jelzőrendszeri tagok vonatkozásában jellemzően nem tekinthető a munkáltatói jogkör gyakorlójának, illetve felettes szervnek, kizárólag javaslatot tehet a fegyelmi eljárás megindítására.) Bűncselekmény gyanúja esetén a gyámhivatalnak kezdeményeznie kell a büntetőeljárás megindítását.

Az 5. §-hoz:

Pontosításra kerülnek a gyermektartásdíj megelőlegezésének szabályai. A folyósítás időtartama a kérelem benyújtásának napjától az alapul szolgáló ok előrelátható fennállásáig, legfeljebb azonban három évig tart. Indokolt esetben a megelőlegezés egy alkalommal, legfeljebb további három évre továbbfolyósítható, illetve ismételten elrendelhető. A Javaslát értelmében a továbbfolyósítás, az ismételt megelőlegezés nem függ attól, hogy az adók módjára történő behajtás 3 éven keresztül hozott-e eredményt vagy sem. Legtöbbször maga a jogosult fizet be ugyanis bizonyos összeget a jegyzői adóhatóság felé azért, hogy eredményesnek tűnjön a behajtás, és továbbfolyósításra, ismételt megelőlegezésre sor kerülhessen.

Az államnak meg nem térített megelőlegezett gyermektartásdíj hagyatéki tehernek minősül. Súlyosan méltánytalan lenne, ha a kötelezett gyermekének – örökösként – a rá tekintettel megállapított tartásdíj-hátralékot meg kellene térítenie az

államnak. A Javaslat ezért ebben az esetben lehetővé teszi, hogy a hátralék teljes összegét el lehessen engedni.

A 6–7. §-okhoz:

Részben a Legfőbb Ügyészség jelzései nyomán módosulnak az otthonteremtési támogatás szabályai. Egyrészt azzal, hogy a Javaslat egyértelműen kimondja, hogy az öregségi nyugdíjminimum összegeként az otthonteremtési támogatás megállapítása időpontjában érvényes öregségi nyugdíjminimum összegét kell figyelembe venni. Másrészt azzal, hogy a fiatal felnőtt részére már az otthonteremtési támogatás iránti igény benyújtását követő 10 munkanapon belül utógondozót kell kirendelni, akivel elkészítik a pénzfelhasználási tervet. Főszabályként az otthonteremtési támogatás felhasználásáról továbbra is a támogatás megállapításától számított 1 éven belül kell elszámolni. Ha azonban a fiatal felnőtt a támogatást bérlakás bérleti díjának kifizetésére vagy lakás-előtakarékossági programban való részvételre használja fel, a támogatás felhasználásáról az utolsó részlet kiegyenlítését követő hónap utolsó napjáig kell elszámolni. A Javaslat lehetővé teszi az otthonteremtési támogatásnak államilag támogatott lakás-előtakarékossági programban való részvételre történő felhasználását. A lakás-előtakarékossági programban való részvétel alatt a lakástakarékpénztárakról szóló 1996. évi CXIII. törvény 6. §-a szerinti lakás-előtakarékossági szerződés megkötését és teljesítését kell érteni.

A 8. §-hoz:

A Javaslat részletesen meghatározza a gyermekvédelmi nyilvántartásba, valamint a gyermekvédelmi, gyámügyi eljárás során keletkezett iratokba való betekintés rendjét. Ehhez kapcsolódóan indokolt megteremteni annak lehetőségét, hogy az iratbetekintés megtagadása esetén az érintettek – a gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, a gyermekönkormányzat, a fiatal felnőtt, a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdek-képviselői és szakmai szervek – panasszal élhessenek az intézmény vezetőjénél vagy az érdekképviselői fórumnál.

A 9–10. §-okhoz:

A családi pótlék természetben történő nyújtására irányuló eljárás meghatározó szereplője a gyermekjóléti szolgálat. A gyermekjóléti szolgálat egyrészt maga is észlelheti a gyermek anyagi okból fennálló veszélyeztetettségét, másrészt a települési önkormányzat jegyzőjének felkérésére meg kell győződnie róla, hogy a családi pótlék feletti szülői rendelkezési jog korlátozása valóban indokolt-e. A gyermekjóléti szolgálatnak kell továbbá elkészítenie a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet. E kötelezettségeknek a gyermekjóléti szolgálat feladatkörének meghatározásánál is szükséges megjelennie a gyermekvédelmi törvényben.

A 11. §-hoz:

A gyermeknek az átmeneti gondozás keretében főszabályként teljes körű ellátást kell biztosítani, tehát a helyettes szülőnek, a gyermekek átmeneti otthonának és a családok átmeneti otthonának a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról kell gondoskodnia. A Javaslat a gondozás ideje alatt a szülői feladatokat, a szülő-gyermek közötti kapcsolat megerősítését kívánja hangsúlyozni azzal, hogy kimondja, ha a gyermek szüleivel együtt a családok átmeneti otthonában nyer elhelyezést, akkor a szülőnek részt kell vállalnia gyermeke ellátásában, gondozásában, ruházattal való ellátásában. Ezért ebben az esetben a gondozási helyen (a családok átmeneti otthonában) a gyermeknek szükség szerinti ellátást kell biztosítani.

A 12–14. §-okhoz:

A jelenleg hatályos rendelkezések alapján hivatásos nevelőszülő az a nevelőszülő, aki a képzési előírásoknak megfelel. Tekintettel arra, hogy a hivatásos nevelőszülők főfoglalkozásban, egy speciális foglalkoztatási jogviszony, a hivatásos nevelőszülői jogviszony keretében látják el nevelőszülői feladatukat, esetükben a Javaslat eltekint a nevelőszülőknél megkövetelt – a gyermek és a nevelőszülő között fennálló – korkülönbség előírásától.

A gyermekvédelmi törvény a családból kiemelt gyermekek gondozási helyéül elsősorban a nevelőszülői formát jelöli meg. Az elmúlt 10 év alatt növekedett a nevelőszülőkhöz elhelyezett gyermekek száma és aránya is a szakellátásban élő gyermekekhez viszonyítva. Jentősen növekedett az egy nevelőszülőnél nevelkedett gyermekek száma is, ami adott esetben olyan megnövekedett terhet jelent a nevelőszülő számára, ami a gyermek megfelelő gondozását akadályozza. A nevelőszülők terheinek enyhítését több petícióban is kezdeményezték a szakmai szervezetek. A gyermekvédelmi szakellátáson belüli átrendeződést mutatja, hogy míg az 1970-es években az ellátottak 28%-a élt nevelőszülőnél, 1997-ben arányuk 40% volt. 1998-tól is fokozatosan nő a nevelőszülőknél elhelyezettek aránya, 2007-re pedig már a gyermekvédelmi szakellátásban élő gyermekek 56%-a nevelkedik nevelőcsaládban. A gyermekek magasabb színvonalú ellátása, a nevelőszülők terheinek csökkentése érdekében a Javaslat 1-1 fővel csökkenti a hagyományos nevelőszülőnél (5-ről 4-re), a hivatásos nevelőszülőnél (8-ről 7-re) és a speciális hivatásos nevelőszülőknél (5-ről 4-re) elhelyezhető gyermekek számát. Hasonló okok miatt a Javaslat 5-ről 4-re csökkenti az átmeneti gondozásban részesített gyermekeknek ellátást nyújtó helyettes szülőknél elhelyezhető gyermekek számát. Annak érdekében, hogy a jelenleg ellátásban részesülő gyermekeket megszokott gondozási helyükről – kizárólag az új rendelkezések miatt – ne kelljen elköltöztetni, a helyettes szülőknél, nevelőszülőknél elhelyezhető gyermekek számára vonatkozó rendelkezést az annak hatálybalépését követően, azaz a 2009. december 31-ét követően átmeneti gondozásban részesített vagy nevelésbe vett gyermek ügyében és a már átmeneti gondozásban részesülő vagy

nevelésbe vett gyermek gondozási helyének 2009. december 31-ét követően történő megváltoztatásakor kell alkalmazni. A Javaslat hangsúlyozza, hogy a nevelőszülőknél elhelyezhető gyermekek számától a gyermek érdekében, így különösen testvérek együttes elhelyezése esetén, el lehet térni.

A 15. §-hoz:

Ha a szülő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi. Ezzel egyidejűleg a jegyző a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében kirendeli a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját. A Javaslat hangsúlyossá teszi, hogy a védelembe vétellel egyidejűleg a jegyzőnek a veszélyeztetettség okához igazodó intézkedést kell megtennie (a szülő kötelezése a gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére, egészségügyi szolgáltatás igénybevételére stb.).

Új elemként jelenik meg a szülő és a gyermek kötelezése arra, hogy az iskolai erőszak és más súlyos konfliktushelyzet kezelése érdekében jelenjenek meg az iskolapszichológusi vizsgálaton, illetve vegyék igénybe a konfliktuskezelést segítő szolgáltatást. (A konfliktuskezelést segítő szolgáltatás egyik formája lehet a pedagógiai-szakmai szolgáltatás.) A jegyző a konfliktusban érintett más személyeket is felkérheti arra, hogy vegyék igénybe a konfliktuskezelést segítő szolgáltatást, illetve az iskolapszichológus segítségét. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény az erőszak minden formáját tiltja. A nevelési-oktatási intézmény elsődleges feladata a megelőzés, az intézménynek mindent meg kell tennie az intézmény biztonsága érdekében. Elengedhetetlen azonban az is, hogy az intézményekben előforduló konfliktusok szakszerű kezeléséhez tanácsadó pszichológusok bevonása legyen elérhető az óvodák, iskolák és kollégiumok számára a pedagógiai szakszolgálatok keretei között, a nevelési tanácsadóknál. E mellett az óvodákban, iskolákban, kollégiumokban mindennapos gyakorlattá kell válnia a konfliktust megelőző, erőszakot csökkentő eljárásoknak. A szolgáltatások kiépítése folyamatban van, a Javaslat e rendelkezése 2010. július 1-jén lép hatályba.

A Javaslat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszer egymásra épülését, az alrendszerek együttműködését azzal is elő kívánja segíteni, hogy a két éve zajló sikertelen védelembe vétel esetén kötelező jelleggel írja elő az illetékes gyámhivatal értesítését. A gyámhivatalt a továbbiakban is időkorlát nélkül értesíteni kell, ha a védelembe vétellel a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem lehet, és alaposan feltételezhető, hogy segítséggel sem biztosítható a gyermek családi környezetben történő megfelelő gondozása, nevelése.

A 16. §-hoz:

A gyakorlati tapasztalatok alapján a gyermek veszélyeztetettsége gyakran elhanyagolása következtében áll fenn. A szülő ezekben az esetekben a rendelkezésére álló anyagi forrásokból, a családtámogatási ellátásokból nem biztosítja a gyermek iskolába járásához szükséges feltételeket, a megfelelő ruházatot, tanszert, gyógyszert, illetve nem gondoskodik gyermeke megfelelő ételmezéséről, lakhatási körülményeiről. A családi pótlék legfeljebb 50%-ának természetbeni formában történő nyújtása ezeknek a problémáknak a megoldásában segíthet.

A javaslat a fokozatosság elvét követi, azaz amennyiben felmerül a családi pótlék természetbeni formában történő biztosításának szükségessége, először a család együttműködésével, a gyermekjóléti alapellátások igénybevételével kell kísérletet tenni a probléma megoldására. Abban az esetben kerülhet sor a családi pótlék feletti rendelkezési jog korlátozására, ha a szülő nem együttműködő és a gyermek veszélyeztetettsége az alapellátások igénybevételével nem szüntethető meg. Ez az intézkedés a veszélyeztetettség megszüntetését szolgáló védelemben vétel fennállása alatt vagy annak egyidejű elrendelésével alkalmazható.

A gyermek anyagi természetű veszélyeztetettségéről a jelzés legnagyobb valószínűséggel a gyermekjóléti szolgálathoz érkezik be a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaitól (védőnőtől, iskolától, családsegítő szolgálattól stb.). A gyermekjóléti szolgálat a javaslat értelmében ilyen jelzés alapján felkeresi a családot és szükség esetén javaslatot tesz a gyermek védelemben vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására. Ha a családi pótlék természetbeni biztosításának szükségessége iránti jelzés a települési önkormányzat jegyzőjéhez érkezik, a korlátozás indokoltságának vizsgálata érdekében a jegyző megkeresi a gyermekjóléti szolgálatot. Ha a gyermekjóléti szolgálat a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására tesz javaslatot, először egy ún. pénzfelhasználási tervet kell készíteni. A terv előkészítésébe be kell vonni a szülőt, a korlátozottan cselekvőképes gyermeket és szükség szerint a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjait. A pénzfelhasználási terv figyelembevételével tudja a jegyző megítélni, hogy a családi pótlék hány százalékát – tekintettel természetesen az 50%-os felső határra – indokolt természetben nyújtani, mennyi ideig szükséges korlátozni a szülő rendelkezési jogát és milyen formában a legcélszerűbb biztosítani a családi pótlékot.

A családi pótlék meghatározott mértékének a gyermek érdekében történő felhasználását két formában segítheti elő a jegyzői gyámhatóság. A jegyző rendelkezhet a családi pótlék meghatározott mértékének a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtását elrendelő települési önkormányzat részére a kincstárban megnyitott családtámogatási folyószámlára történő átutalásáról és ezzel egyidejűleg eseti gondnok kirendeléséről.

A gyermek részére – véleményére figyelemmel – kirendelt eseti gondnok a családi támogatás meghatározott részének a gyermek szükségleteihez igazodó felhasználását segíti elő, havonta történő elszámolás mellett. Az eseti gondnoknak

különösen ruházat, tanszer, tápszer, gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, tanulóbérlet és a gyermek korának megfelelő készségfejlesztő eszközök (játékok) természetbeni biztosításáról kell gondoskodnia.

A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtását a jegyző legfeljebb egy év időtartamra rendelheti el. Ha a gyermek veszélyeztetettsége továbbra is fennáll, a korlátozás ismételten elrendelhető. Annak érdekében, hogy a családi pótlék feletti szülői rendelkezési jog csak a legszükségesebb időtartamra kerüljön korlátozásra, a jegyző legalább félévente felülvizsgálja az intézkedés szükségességét, és indokolt esetben megváltoztathatja a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának mértékét, időtartamát és módját, természetesen az általános szabályok keretein belül.

A 17. §-hoz:

A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy – a saját családban történő nevelkedéshez fűződő gyermeki jog érvényesülése érdekében – meg kell teremteni az átmeneti nevelésbe vétel családba fogadással történő megszüntetésének lehetőségét. A jelenleg hatályos szabályozás alapján erre nincs mód, mivel az átmeneti nevelt gyermek szülőjének szülői felügyeleti joga szünetel, a családba fogadás viszont a szülői felügyeletet gyakorló szülő kérelmére indul. Több esetben az átmeneti nevelésbe vételt követően lehetséges fel olyan személy, aki a gyermeket családba fogadná és erre alkalmas is.

A 18–20. §-okhoz:

Az ideiglenes hatályú elhelyezésnek a jelenleg hatályos szabályok értelmében két együttes feltétele van, egyrészt a gyermek súlyos veszélyeztetettsége, másrészt az azonnali intézkedés szükségessége. Ezen nem kíván változtatni a Javaslat. Szükséges hangsúlyozni, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezést bármelyik elsőfokú gyámhatóság elrendelheti, azonban erről haladéktalanul értesítenie kell az illetékes gyámhivatalt, külföldi gyermek esetében a kijelölt gyámhivatalt (Budapest V. kerületi gyámhivatalt). A külföldi állampolgárságú gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését követően a gyámhivatal dönthet az ideiglenes hatályú elhelyezés fenntartásáról, megszüntetéséről, illetve a Javaslat értelmében adott esetben a gondozási hely megváltoztatásáról (más személyhez, más gyermekotthonba való kerülésről). Az ideiglenes hatályú elhelyezés speciális esetét jelenti, ha a gyermeket azért helyezi el a gyámhivatal a leendő örökbefogadó személynél, mert a szülő hozzájárult gyermeke örökbefogadásához. A Javaslat kitér a gyermek törvényes képviselőjének ellátására is (hivatásos gyám vagy gyám kirendelése), szabályozza továbbá, hogy ha a nevelőszülő a gyermek gyámja, akkor ő – az esetleges érdekellentét miatt – nem képviselheti a gyermeket az örökbefogadhatóvá nyilvánításra irányuló eljárásban.

A 21. §-hoz:

A Javaslat rögzíti, hogy a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatótevékenység működésének engedélyezésével kapcsolatos eljárások

illetékmentesek. Ezen eljárások jelenleg is illetékmentesek. A szociális szolgáltatótevékenység engedélyezéséhez hasonlóan azért vált szükségessé a gyermekvédelmi törvényben is kimondani az illetékmentességet, mert eltérő jogalkalmazási gyakorlat alakult ki a tekintetben, hogy ezen eljárások illeték- és költségmentesek-e. A módosítás révén egyértelművé válik, hogy a működési engedélyezési eljárás során felmerülő költséget meg kell fizetni, ezen eljárások tekintetében csak az illetékmentesség áll fenn.

A 22. §-hoz:

A működést engedélyező szerv vagy az ellenőrzési jogkörében eljáró gyámhivatal a fenntartóval, működtetővel, intézményvezetővel, szolgáltatóval, valamint más jogsértő személlyel szemben a gyermek jogainak megsértése és a Javaslatban meghatározott, a szolgáltatások, intézmények engedélyezésével, működtetésével összefüggő jogsértések esetén legfeljebb 200 ezer forint gyermekvédelmi igazgatási bírságot szabhat ki. Jogsértésnek minősül, ha a tájékoztatási kötelezettséget megszegik, vagy a gyermeket, a szülőt vagy más törvényes képviselőt, az érdekképviselői szervet akadályozzák jogai gyakorlásában, illetve abban, hogy a működést engedélyező szervhez, a gyermekjogi képviselőhöz vagy más hatósághoz forduljon, vagy az intézményvezető, illetve a fenntartó a panaszt határidőben nem vizsgálja ki. A gyermekvédelmi igazgatási bírság kiszabását megalapozó jogsértésnek minősíti továbbá a Javaslat, ha a fenntartó nem kéri a működési engedély módosítását, ismételt kiadását, vagy nem teljesíti a működést engedélyező szerv felé fennálló, külön jogszabályban meghatározott bejelentési kötelezettségét, valamint, ha a fenntartó a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatás biztosításával jogellenesen hagy fel. A gyermekvédelmi igazgatási bírság bevezetése elősegíti a gyermeki jogok érvényesülését, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások jogszerű működtetését, valamint eszközt ad az ellenőrző szervek számára a vizsgálatok során feltárt hiányosságok megszüntetésének kikényszerítésére. 2008. január 1-jei hatállyal – hasonló tartalommal – került bevezetésre a szociális igazgatási bírság. A szociális igazgatási bírság bevezetésének pozitív tapasztalatai is alátámasztják a gyermekvédelmi igazgatási bírság bevezetésének indokoltságát.

A szabályozás kialakítása a szociális igazgatási bírság rendszeréhez hasonló. Így a Javaslat előírja, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire tekintettel kell meghatározni. A bírság több személlyel, illetve szervezettel szemben – akár ismételten is – kiszabható. A jogerősen kiszabott és meg nem fizetett bírság adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül. A befolyt bírság összegét a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások fejlesztésére kell felhasználni.

Előfordulhat, hogy a jogsértést a gyermekvédelmi szakember ismerethiánya vagy a feladat- és hatáskörök tisztázatlansága okozza. Ilyen esetekben a bírság kiszabása helyett vagy mellett más jellegű intézkedéseket is szükséges megtenni. A Javaslat ezért lehetővé teszi, hogy a működést engedélyező szerv a gyermekvédelmi

igazgatási bírság kiszabása helyett vagy mellett a fenntartót, működtetőt kötelezhesse, hogy a jogsértő személyt küldje továbbképzésre, illetve a jogsértéssel érintettek között egyeztető megbeszélés tartása iránt intézkedhet. Továbbképzés alatt az Országos Szociális és Gyermekvédelmi Továbbképzési és Szakvizsga Bizottság által minősített továbbképzéseket kell érteni. A bírság kiszabása helyett vagy mellett lehetőség van továbbá a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatás engedélyezésével, működtetésével kapcsolatos rendelkezések megsértése esetén a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatótevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló külön jogszabályban meghatározott jogkövetkezmények alkalmazására.

A 23. §-hoz:

A Javaslat törvényi szintre emeli az országos szakértői névjegyzék – az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Névjegyzék és az Országos Szociálpolitikai Szakértői Névjegyzék – adatainak kezelésére vonatkozó rendelkezéseket. Tekintettel arra, hogy mind a gyermekvédelmi, mind a szociálpolitikai szakértőkre ugyanazok a szabályok vonatkoznak, célszerű – figyelemmel a két terület szoros összekapcsolódására is – egységesen, egy törvényben meghatározni a rájuk vonatkozó rendelkezéseket. A módosítás meghatározza, hogy a Névjegyzék adatait a Névjegyzékből való kikerülés időpontjától számított 5 évig lehet kezelni. Az 5 éves időtartam meghatározása azért szükséges, mert az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Névjegyzékről és az Országos Szociálpolitikai Szakértői Névjegyzékről szóló jogszabályok panaszeljárást biztosítanak a szakértő tevékenységével kapcsolatban. A panasz kivizsgálásához szükség lehet az adott esetben a Névjegyzékben már nem szereplő szakértő adataira is.

A 24. §-hoz:

A gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmény átszervezésére, megszüntetésére, feladatkörének megváltoztatására, a fenntartó személyét érintő változásokra vonatkozó tervezett fenntartói döntések, intézkedések működést engedélyező gyámhivatal részéről történő előzetes véleményezése elősegíti a gyermeki jogok védelmét, a szakmai szempontok érvényesülését. A gyámhivatal véleményének figyelembevételével megelőzhetőek a törvénysértések. Ahhoz, hogy a gyámhivatal véleményezési jogával ténylegesen élni tudjon, meg kell teremteni annak feltételét, hogy a gyámhivatal hozzájuthasson a szükséges információkhoz. Ugyancsak garantálni kell, hogy a vélemény kialakításához megfelelő idő álljon rendelkezésére.

A 25–27., 30., 37–38., 54. §-okhoz:

A 2008. évi CXI. törvény (Ket.-novella) 2009. október 1-jei hatállyal jelentős mértékben módosítja a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános

szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényt. Ennek megfelelően kerültek módosításra a gyermekvédelmi törvényben is az eljárási rendelkezések, így elsősorban az eddig naptári napokban megadott határidők munkanapokban történő meghatározása, valamint a Ket.-novella alapján törvényi szinten előírható eljárási cselekmények szabályozása (személyes megjelenés előírása, fellebbezés kizárása, elektronikus kapcsolattartás szabályozása, hirdetményi úton történő közlés kizárása, döntés nyilvánosságának kizárása, késedelmi pótlék-fizetés kizárása, a végrehajtási eljárásban a fellebbezés halasztó hatályának kimondása).

A határidők munkanapokban történő átszámolása során egy helyen, a gyermekvédelmi törvény 73. §-a (1) bekezdésének *b*) pontjánál történt eltérés az általános átszámítási szabályoktól. Az ideiglenes hatályú elhelyezés esetén a gyámhivatalnak a jelenleg hatályos szabályok alapján 30 napon belül kell elrendelni a gyermek átmeneti vagy tartós nevelésbe vételét. A gyámhivatalok körében történt vizsgálat azt mutatta, hogy ez az eljárási határidő rendkívül rövid, szinte minden esetben az eljárási határidő meghosszabbítására került sor. Az ideiglenes hatályú elhelyezés esetén annak eldöntését, hogy szükség van-e a gyermek nevelésbe vételére, megalapozott eljárásnak kell megelőznie, a személyes meghallgatás lefolytatása, a környezettanulmány elkészítése és a további eljárási cselekmények elvégzése hosszabb időt igényel. Az eljárási határidő ezért ebben az esetben nem 22, hanem 27 munkanapra módosul.

A 28–29. §-okhoz:

A rendelkezések a jogosulatlanul igénybe vett ellátások megtérítése és az eljárási költség vonatkozásában tartalmazznak pontosításokat.

A 31–34. §-okhoz:

A §-ok a gyermekvédelmi törvény adatkezelésre vonatkozó rendelkezéseit pontosítják. Így a Javaslat rendezi a polgárok személyi adatait és lakcímét nyilvántartó szervtől és az ingatlanügyi hatóságtól való adatkérést. A gyámsági, gondnoksági ügyekben és a kiskorú vagyoni ügyeinek intézése során, az érintettek vagyoni érdekeinek megóvását célzó hatósági beavatkozásokhoz – gondnokság alá helyezési per megindítása, zárgondnok kirendelése, szerződésben foglalt törvényes képviselői jognyilatkozat jóváhagyása stb. – a teljes tulajdoni lap adattartamára szüksége lehet a gyámhatóságnak. A tulajdonos-változások nyomán követésére sokszor szükség van ezekben az ügyekben, így nem elegendő csupán a fennálló bejegyzések megismerése. Természetesen a gyámhatóság mindig csak az adott ügy elintézéséhez elengedhetetlenül szükséges adatok tekintetében kér adatszolgáltatást az ingatlanügyi hatóságtól, az elvi lehetőséget azonban meg kell teremteni arra, hogy a teljes tulajdoni lap tartalmát megismerje a gyámhatóság.

A Javaslat értelmében az adatkezelésre jogosultak köre kiegészül a gyermekvédelmi szakértői bizottsággal. A megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságok, illetve az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság végzik a

gyermek személyiségvizsgálatát. Feladatuk ellátásához, szakvéleményük kialakításához elengedhetetlen, hogy felhatalmazást kapjanak a gyermek adatainak kezelésére.

A gyermekvédelmi ellátások megállapítása, a gyermekjóléti alapellátásban és gyermekvédelmi szakellátásban részesülő gyermekek egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek megszervezése, biztosítása érdekében szükséges, hogy a gyermekvédelmi intézményrendszer szervei is felhatalmazást kapjanak a gyermek TAJ számának kezelésére. E mellett a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 44/A. § (3) bekezdésének d) pontjában foglaltak – a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermekek esetén az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság kezdetére és megszűnésére vonatkozó bejelentés megtétele – megvalósulásához is szükséges, hogy a gyermekvédelmi intézményrendszer szervei kezelhessék és az egészségbiztosítási szervnek továbbíthassák a gyermek TAJ-számát.

A Legfőbb Ügyészség jelzése nyomán a gyermekvédelmi törvény adatkezelésre vonatkozó rendelkezései kiegészülnek azzal, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságra vonatkozó adatok a közoktatási és felsőoktatási intézménynek a gyermeknek, fiatal felnőttnek járó természetbeni ellátások és kedvezmények igénybevétele céljából továbbíthatók. Előfordul ugyanis, hogy a szülő nem jelenti be az oktatási intézménynek gyermeke rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, aki emiatt ellátásoktól, kedvezményektől (pl. ingyenes étkeztetés) esik el.

A „Gyermekeink védelmében” elnevezésű országosan egységes nyilvántartási rendszer végigkíséri a gyermeket az egész gondozási folyamaton, attól kezdve, hogy a gyermekjóléti alapellátás keretében családgondozásban részesül, az esetleges későbbi, súlyosabb, a gyermekvédelmi gondoskodás beavatkozási formáin – védelembe vétel, átmeneti vagy tartós nevelésbe vétel – át egészen addig, hogy kikerül a gyermekvédelmi rendszerből. Az adatlapok végső soron összekötik és összefoglalják a gyermekkel kapcsolatos teljes gondozási folyamatot. A Javaslat ezért külön rendelkezik az adatlaprendszer gyermekre vonatkozó adatlapjaiba való betekintésről, annak engedélyezéséről. Az iratbetekintés kérdésében a szolgáltatóknak kell dönteniük. A Javaslat értelmében az érintett írásbeli hozzájárulása hiányában nem lehet betekinteni a másik szülőre vonatkozó, különleges adatot tartalmazó iratba, kivéve, ha az a gyermek érdekében kezdeményezett bizonyos gyámhatósági (védelembe vétel, átmeneti nevelésbe vétel), illetve bírósági eljárás (gyermek elhelyezésének megváltoztatása) megindításához elengedhetetlenül szükséges. A kivételes szabály megalkotásának indoka, hogy bizonyos esetekben a másik szülőre vonatkozó irat megismerése nélkül a szülő nem tudja kezdeményezni a gyermek védelembe vételét, átmeneti nevelésbe vételét vagy a bíróság előtt a gyermek elhelyezésének megváltoztatását.

A 35. §-hoz:

A rendelkezés jogtechnikai jellegű pontosítást tartalmaz.

A 36. §-hoz:

A módosítás szerint, ha az önkormányzat jogutódlással egyházi fenntartásba ad át gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatót, illetve intézményt, a helyi önkormányzat két évig köteles az egyházi kiegészítő normatívát a központi költségvetésnek megtéríteni. A rendelkezés az önkormányzatok ellátási kötelezettségét kívánja hangsúlyosabbá tenni. A módosítás nem érinti azt a lehetőséget, hogy az egyházi fenntartó ellátási szerződéssel nyújtson szolgáltatást, mert ha az önkormányzat az egyházi fenntartóval ellátási szerződést köt, és ezért saját maga hívja le az őt megillető normatívát, a megtérítési kötelezettség fel sem merülhet. A módosítás a közoktatási intézményeknél és a szociális intézményeknél már bevált rendszert ülteti át – azonos szabályokkal – a gyermekvédelem területére, megteremtve ezzel a három rendszer e szempontból történő egységes működését.

A 39. §-hoz:

A rendelkezés egyrészt a gyermekvédelmi törvény meglévő felhatalmazó rendelkezéseit pontosítja, másrészt a Javaslatban szereplő módosítások végrehajtása érdekében határoz meg új felhatalmazó rendelkezéseket.

A 40–41. §-hoz:

A Javaslat a terhességi-gyermekágyi segély és a gyermekgondozási díj igénybevételére jogosultságot teremtő, biztosításban töltött idő legkisebb időtartamát a jelenlegi 180 nap helyett 365 napban határozza meg. Rendelkezik a Javaslat továbbá arról, hogy a biztosításban töltött időszak mellett milyen további időtartamok vehetők figyelembe a 365 nap számításánál.

Abban az esetben, ha a gyermekgondozási díj időtartamának lejártát követően a biztosított szülőnek két éven belül ismét gyermeke születik, akkor a korábban folyósított gyermekgondozási díjra jogosító biztosítási idejére tekintettel ismét jogosult lehet terhességi-gyermekágyi segélyre, illetve gyermekgondozási díjra.

Mind a terhességi-gyermekágyi segély, mind pedig a gyermekgondozási díj esetében változnak a közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytatókra vonatkozó szabályok: a jövőben az egy évnél hosszabb ideig folytatott tanulmányok idejéből 180 nap lesz beszámítható. A Javaslat rendezi továbbá az álláskeresési támogatásban részesülő személyek gyermekgondozási díjra való jogosultságát.

A 42. §-hoz:

A gyermekgondozási díj időtartama a Javaslat szerint a megelőző biztosítási időnek felel meg, de legfeljebb a gyermek kétéves koráig járhat. A folyósítás időtartamának számításánál továbbra is a szülést, illetve a gyermekgondozási díj igénylését megelőző két évben szerzett biztosítási időt kell figyelembe venni.

Ha a gyermekgondozási díj megállapított időtartamának lejártát követően a biztosított szülőnek két éven belül ismét gyermeke születik, a gyermekgondozási díj folyósításának időtartama és összege a korábban folyósított gyermekgondozási díjjal egyezik meg, kivéve, ha a gyermekgondozási díj folyósítását követően a jogosult további biztosításban töltött időt szerzett. Ilyen esetben az újabb gyermekgondozási díj időtartama a korábbi gyermekgondozási díj lejártát követően szerzett biztosítási idővel meghosszabbodik. Nem hosszabbítja meg az újabb gyermekgondozási díj időtartamát a terhességi-gyermekágyi segély, a gyermekgondozási díj és a gyermekgondozási segély folyósításának időtartama.

A 43. §-hoz:

Az új Országos Fogyatékosügyi Program végrehajtásának 2007-2010. évekre vonatkozó középtávú intézkedési tervéről szóló 1062/2007. (VIII. 7.) Korm. határozat III. 6. pontja előírja, hogy meg kell alkotni a vakvezető-, jelző-, asszisztens- és terápiás kutyák alkalmazásának és kiképzésük minőségi követelményeinek szakmai szabályait. A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény módosítására, felhatalmazó rendelkezéssel való kiegészítésére a fenti feladat végrehajtása céljából van szükség. Az érintetteknek a törvényben meghatározott jogaik gyakorlásához, a társadalmi életben való részvételükhöz meghatározó segítséget jelent a speciálisan erre kiképzett kutyák alkalmazása.

A 44. §-hoz:

A módosítás a gyermek védelembe vételéhez kapcsolódóan a védelembe vételről döntő jegyző számára biztosítja azt a jogkört, hogy a családi pótlék részbeni természetben való nyújtását elrendelhesse. A természetben nyújtott arány legfeljebb a védelembe vett gyermekekre tekintettel nyújtott családi pótlék 50%-a lehet. A családi pótlék feletti rendelkezési jog ilyen felfüggesztése határozott időre, egy évre szól, félévente azonban a jegyző felülvizsgálja a további felfüggesztés szükségességét.

A 45. §-hoz:

A nagykorú, közoktatási intézményben tanulmányokat folytató személyek esetében a tanulmányokra igazolást az Oktatási Hivatal elektronikusan küldi meg a Magyar Államkincstárnak. Abban az esetben, ha az Oktatási Hivatal nyilvántartása szerint a gyermek tanulói jogviszonyának fennállása nem igazolt, a Magyar

Államkincstár megkeresi az ügyfelet az iskolalátogatás igazolása iránt. Amennyiben az iskolalátogatás ilyen módon sem igazolható, a kincstár az ellátást megszünteti.

A 46. §-hoz:

A családi pótlék részben természetbeni formában nyújtása esetén a Magyar Államkincstár illetékes regionális igazgatósága az ellátásnak a jegyzői határozatban meghatározott részét a határozatban foglaltak szerint a korlátozást elrendelő önkormányzat részére nyitott családtámogatási számlára utalja át. Utóbbi esetben a jegyző által kirendelt eseti gondnok biztosítja a családi pótlék célzott, a gyermek szükségleteihez igazodó felhasználását.

A 47. §-hoz:

A törvény szerint a kincstár vezetője méltányossági jogkörében a törvényben meghatározott keretek között gyermekgondozási segélyre való jogosultságot állapíthat meg, továbbá a jogalap nélkül kifizetett és jogerős határozat alapján visszakövetelt családtámogatási ellátásra vonatkozó visszafizetési kötelezettséget kivételesen elengedheti. A jogszabály – meghatározott keretek között – a kincstár elnökére bizza azt a döntést, hogy az ellátásra való jogosultságot megállapítja-e vagy sem, illetve, hogy a jogalap nélkül felvett ellátást elengedi vagy sem. A méltányosság törvényben szabályozott eseteiben a jogorvoslati eljárásban csak a mérlegelés jogszerűsége és okszerűsége vizsgálható felül, a fellebbezés lehetőségének biztosítása nem indokolt. A mérlegelés jogszerűségének és okszerűségének vizsgálata a bírói felülvizsgálat igénybe vételének lehetőségével biztosítható.

A 48. §-hoz:

A módosítás a családi pótlék adóalapba történő beszámíthatóságát megteremtő törvényi rendelkezésekhez kapcsolódik. A családtámogatási ellátásokat megállapító igényelbíráló szerv célhoz kötötten, kizárólag az állami adóhatóság felé fennálló adatszolgáltatási kötelezettségének teljesítése érdekében kezelheti a jogosult és a jogosult házastársa, élettársa adóazonosító jelét.

A 49. §-hoz:

A Javaslat általános hatálybalépésének időpontja 2009. szeptember 1-je. A megfelelő felkészülési idő biztosítása érdekében a gyermekvédelmi igazgatási bírságra és a nevelőszülőnél elhelyezhető gyermekek számának csökkentésére irányuló rendelkezések 2010. január 1-jén lépnek hatályba. A Ket.-novellával kapcsolatos módosítások – a Ket.-novella hatálybalépéséhez igazodva – 2009. szeptember 1-jén lépnek hatályba.

Tekintettel az Alkotmánybíróság 43/1995. (VI. 30.) AB határozatában foglalt követelményekre, a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény módosítására vonatkozó rendelkezések a törvény kihirdetését követő 300.

napon túl lépnek hatályba, és a rendelkezéseket csak a hatályba lépés időpontját követően született gyermekek vonatkozásában lehet alkalmazni.

Az 50. §-hoz:

A rendelkezés a Javaslát végrehajtásához szükséges átmeneti rendelkezéseket tartalmazza.

Az 51–54. §-okhoz:

A rendelkezések a pontosító jellegű módosításokat tartalmazzák.

A jelenleg hatályos törvényi rendelkezés alapján a gyermek védelembe vételét meg kell szüntetni, ha a fiatalkorú pártfogó felügyeletét rendelték el. A Javaslát hatályon kívül helyezi ezt a rendelkezést, ezzel is megteremtve a fiatalkorú több szempontú, más tartalmú támogatását. Ezzel a változtatással mintegy megtörténik az első szakmai harmonizáció a gyermekvédelmi és a fiatalkorúak igazságszolgáltatási rendszere között.

A gyermekvédelmi törvény személyi hatályának kiterjesztésével a menekültként elismert gyermek védelméhez hasonlóan megteremtődik az oltalmazottként elismert gyermek védelme is.

A Gyermek és Ifjúsági Alapról, a Nemzeti Gyermek és Ifjúsági Közalapítványról, valamint az ifjúsággal összefüggő egyes állami feladatok ellátásának szervezeti rendjéről szóló 1995. évi LXIV. törvény módosítására a közalapítvány megszűnése miatt van szükség.

A gyermekek szociális biztonságát továbbra is garantálni kell azzal, hogy a családi pótlék 2009. szeptember 1-jei emelése, és ezzel a család jövedelmének emelkedése miatt ne essenek ki a rászoruló gyermekek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményezették köréből. Ennek érdekében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénybevételéhez előírt jövedelmi küszöböt is módosítani szükséges. Így, ha a gyermeket egyedülálló szülő (más törvényes képviselő) gondozza, vagy a gyermek tartósan beteg, súlyosan fogyatékos, vagy a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, illetve felsőfokú iskola nappali tagozatán tanul, akkor az egy főre jutó jövedelem összege az öregségi nyugdíjminimum 140%-át nem haladhatja meg (jelenleg a 135%-át). Más esetben az egy főre jutó jövedelem összege az öregségi nyugdíjminimum 130%-át nem haladhatja meg (jelenleg a 125%-át). A jövedelmi küszöb emelése nem jár a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának emelkedésével, mert a módosítás épp azt célozza, hogy a jelenlegi jogosulti kör ne essen ki a kedvezményezették köréből.

Nevelőszülő az a huszonnegyedik életévét betöltött, cselekvőképes, büntetlen előéletű személy lehet, aki a gondozásba helyezett gyermeknél legalább tizennyolc, legfeljebb negyvenöt évvel idősebb, személyisége, egészségi állapota és körülményei

alapján – amit legalább háromévente felül kell vizsgálni – alkalmas a nála elhelyezett gyermek kiegyensúlyozott fejlődésének biztosítására és a családjába történő visszakerülésének támogatására, vele szemben nem áll fenn kizáró ok és a felkészítő tanfolyamon eredménnyel részt vett. A Javaslat a gyermek érdekében rugalmasabb szabályokat határoz meg, vagyis lehetőséget ad arra, hogy a nevelőszülőre vonatkozó korhatárra, korkülönbségre, illetve a felkészítő tanfolyam elvégzésére vonatkozó rendelkezéstől a gyermek érdekében kivételesen el lehessen térni.

Ha a gyermek egészségi vagy pszichés állapota következtében saját vagy mások életét, egészségét közvetlenül veszélyeztető magatartást tanúsít és ez csak teljes körű ellátásának azonnali, zárt körülmények közötti felügyeletével hárítható el, akkor a speciális gyermekotthon vezetője személyes szabadságában – 36 óráig – korlátozhatja a gyermeket. A Javaslat értelmében az átmeneti vagy tartós nevelésbe vételi eljárással érintett, vagy már átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermekeken kívül az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek esetén is elrendelhető a személyes szabadság korlátozása.

Módosulnak a gyed összegének kiszámítására vonatkozó szabályok: a gyed összegét a jövőben a táppénzre vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával kell megállapítani. Annak a jogosultnak a gyermekgondozási díját, aki nem rendelkezik 180 napnyi, pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapjául szolgáló jövedelemmel, a minimálbér kétszerese helyett a minimálbér alapulvételével kell kiszámítani. A szabály kiküszöböli azt az igazságtalan helyzetet, hogy a megelőző 180 napnyi járulékfizetéssel fedezett időtartammal sem rendelkező jogosultak gyermekgondozási díja több lehetett a hosszú évek óta stabilan, de a minimálbér kétszeresét el nem érő jövedelem után járulékot fizetők gyermekgondozási díjánál. Amennyiben a jogosultnak azért nincs 180 napnyi, pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapjául szolgáló jövedelme, mert gyermekgondozási díjban, terhességi-gyermekágyi segélyben, táppénzben részesült, akkor az ellátás összegét a korábban folyósított ellátás alapulvételével kell megállapítani, ha az kedvezőbb.